

Mladi na tržištu rada u Republici Hrvatskoj: poseban osvrt na NEET populaciju

Gojković, Hrvojka

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:132419>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

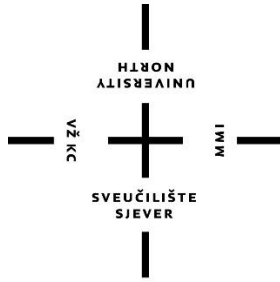
Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-27**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

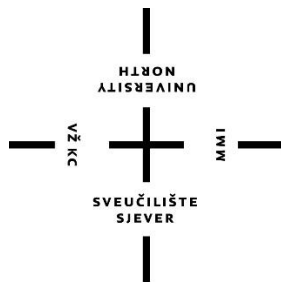
**Sveučilište
Sjever**

Završni rad br. 388/PIM/2024

**MLADI NA TRŽIŠTU RADA U REPUBLICI
HRVATSKOJ: POSEBAN OSVRT NA NEET
POPULACIJU**

Hrvojka Gojković, 0081141373

Koprivnica, srpanj 2024.godina

Sveučilište Sjever

Odjel za Poslovanje i menadžment

Završni rad br. 388/PIM/2024

MLADI NA TRŽIŠTU RADA U REPUBLICI HRVATSKOJ: POSEBAN OSVRT NA NEET POPULACIJU

Student

Hrvojka Gojković, 0081141373

Mentor

doc.dr.sc. Katerina Fotova Čiković

Koprivnica, srpanj 2024.godina

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL	Odjel za ekonomiju		
STUDIJ	prediplomski stručni studij Poslovanje i menadžment		
PRISTUPNIK	Hrvojka Gojković	JMBAG	0081141373
DATUM	01.07.2024.	KOLEGIJ	Menadžment ljudskih potencijala
NASLOV RADA	Mladi na tržištu rada u Republici Hrvatskoj: poseban osvrt na NEET populaciju		
NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU	Young people in the labor market in the Republic of Croatia: a special review of the NEET population		
MENTOR	Katerina Fotova Čiković	ZVANJE	Docent
ČLANOVI POVJERENSTVA	1. prof.dr.sc. Dinko Primorac, predsjed. 2. doc.dr.sc. Katerina Fotova Čiković, mentorica 3. doc.dr.sc. Mirko Smoljić, član 4. doc.dr.sc. Joško Lozić, zamjenski član 5.		

Zadatak završnog rada

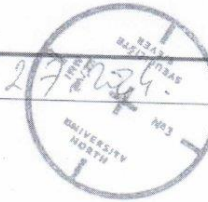
BRD/ 388/PIM/2024

OPIS
Tema završnog rada je stanje mladih na tržištu rada te njihova mogućnost zaposlenja nakon završenog obrazovanja. Hrvatska se godinama bori s iznadprosječnom dvoznamenkastom stopom nezaposlenosti mladih od 18,8 posto, što su podaci iz prosinca 2023.godine, prema najnovijim istraživanjima Eurostata. Nezaposlenost mladih u Europskoj uniji također zabrinjava jer je gotovo veća od ukupne nezaposlenosti te dosta viša od prosjeka Europske unije, iznad 20,00 posto.

Zadatak završnog rada je sljedeći:

- obraditi i objasniti pojam NEET (Not in Education, Employment, or Training) i njegovo značenje za Republiku Hrvatsku te Europsku uniju,
- prezentirati specifične razloge zbog čega se netko može nalaziti u NEET populaciji,
- prezentirati statističke podatke te aktualne trendove NEET u RH te EU
- donjeti zaključke na temelju provedenog istraživanja te predložiti smjernice za daljnji rad i daljnja istraživanja.

ZADATAK URUČEN

POTPIS MENTORA

SVEUČILIŠTE
SIEVER

Sažetak

Tema završnog rada je stanje mladih na tržištu rada te kakva je njihova mogućnost zaposlenja nakon završenog određenog obrazovanja. Republika Hrvatska se godinama bori s iznadprosječnom dvoznamenkastom stopom nezaposlenosti mladih od 18,8 posto, što su podaci iz prosinca 2023.godine, prema najnovijim istraživanjima Eurostata.

Nezaposlenost mladih u Europskoj uniji također zabrinjava jer je gotovo veća od ukupne nezaposlenosti te dosta viša od prosjeka Europske unije, iznad 20,00 posto.

Veliku ulogu u nezaposlenosti imala je pandemija COVID-19, koja je uzrokovala mnoge otkaze, zatvaranja poduzeća i sl.

Veliku značajku ima NEET (eng. Not in Employment, Education and Training) populacija, koja prema najnovijim podacima označava da su to mladi u dobi od 15-29 godina, koji nisu zaposleni, nisu u sustavu redovitog obrazovanja niti u sustavu obrazovanja mladih, a pri tome nisu ni registrirani u evidenciji nezaposlenih osoba HZZ-a (Hrvatski zavod za zapošljavanje), a opet im se omogućuje pristup tržištu rada. Postoje i specifični razlozi zašto se netko može nalaziti u NEET populaciji, što će se detaljnije razraditi u nastavku rada.

Nezaposlenost ovisi i o mjestima stanovanja, pristupačnosti urbanim gradovima gdje je lakše doći do zaposlenja, ali i o mentalitetu ljudi, što će biti razrađeno naknadno na konkretnom primjeru kroz hrvatske regije, ali i na samoj sjeverozapadnoj Hrvatskoj.

Najveći problem je što, nakon završenog određenog obrazovanja, mladi teško dolaze do zaposlenja, ponajviše iz razloga što se, u današnje vrijeme, većinom traži radno iskustvo.

Ključne riječi: COVID-19, HZZ, NEET populacija, nezaposlenost, nezaposlenost mladih u RH

Abstract

The topic of the final paper is the situation of young people on the labor market and what are their employment opportunities after completing a specific education. For years, the Republic of Croatia has been struggling with an above-average double-digit youth unemployment rate of 18.8 percent, which is data from December 2023, according to the latest Eurostat research.

Youth unemployment in the European Union is also a cause for concern, as it is almost higher than total unemployment and much higher than the average of the European Union, above 20.00 percent. A major role in unemployment was played by the COVID-19 pandemic, which caused many layoffs, company closures, etc.

A big feature is the NEET (eng. Not in Employment, Education and Training) population, which according to the latest data indicates that these are young people aged 15-29, who are not in the regular education system or in the youth education system, and moreover, they are not even registered in the register of unemployment persons of the CES (Croatian Employment Service), and yet they are given access to the labor market. There are also specific reasons why someone may be in the NEET population, which will be elaborated in more detail later in the paper.

Unemployment also depends on places of residence, accessibility to urban cities where it is easier to find employment, but also on people's mentality, which will be elaborated later on a specific example through Croatian regions, but also in northwest Croatia itself.

The biggest problem is that, after completing a certain education, young people have a hard time getting a job, mostly because nowadays most of them are looking for work experience.

KEYWORDS: COVID-19, HZZ, NEET population, unemployment, youth unemployment in the Republic of Croatia

Zahvala

Zahvaljujem svojoj dragoj profesorici, mentorici doc.dr.sc. Katerini Fotovi Čiković, koja je prihvatila biti mi mentoricom te što je bila velika podrška pri izradi završnog rada, svojim savjetima, preporukama, koji nisu bili nimalo beznačajni.

Također, veliko hvala svim profesorima, koji su pokušali u nas usaditi i prenijeti nam svoje znanje, a koji su mi ujedno bili podrška na 2. godini, kada sam bila u drugom stanju te što su uvijek bili spremni na susretljivost. Posebno bih izdvojila profesoricu dr.sc. Anu Mulović Trgovac te moju mentoricu, profesoricu Katerinu, s kojom sam se prijavila za Rektorovu nagradu, te koje su mi veliki vjetar u leđa i podrška da dalje upišem diplomski studij u Varaždinu.

Na kraju, ovaj završni rad posvećujem svojem suprugu Miodragu, djeci Lukasu i Leonu te svima koji su vjerovali u mene, a to su: moji dragi kumovi, prijatelji, moji dragi kolege s faksa, koji su mi bili podrška kada je bilo najteže, kao i ja njima (a bilo je tu puno psihičkih padova), a sada ih mogu zvati prijateljima: Slavenu, Danici, Ani, Borni; mami i braći/sestrama koji su bili moralna potpora. Veliko hvala mojim prvim susjedima i nećakinji Victoriji koji su čuvali djecu kako bi ja uspjela, bez zakašnjenja, biti prisutna na svim predavanjima; a isto tako veliko hvala mojoj šefici Nataliji koja me uvijek puštala sat vremena ranije s posla, kako bi stigla na isto.

Sadržaj

1. UVOD.....	1
2. METODOLOGIJA RADA	3
3. POJAM I ODREDNICE NEZAPOSLENOSTI.....	4
3.1. Problemi i razlozi nezaposlenosti.....	6
3.2. Posljedice nezaposlenosti: ekonomske, socijalne i političke	8
3.2.1. Ekonomske	8
3.2.2. Socijalne	8
3.3.3. Političke.....	9
4.STATISTIČKI POKAZATELJI NE(ZAPOSLENOSTI).....	10
4.1. Aktivne politike zapošljavanja u Republici Hrvatskoj.....	10
4.2. Pasivne politike zapošljavanja u Republici Hrvatskoj	12
5.UTJECAJ PANDEMIJE COVID-19 NA NEZAPOSLENOST	14
6.NEET SKUPINA.....	18
7.NEZAPOSLENOST SJEVEROZAPADNE HRVATSKE	28
7.1. Usporedba nezaposlenosti po spolu Sjeverozapadne Hrvatske naspram ostalih regija od 2019.-2023. godine.....	28
7.1.1. Nezaposlenost po spolu u Sjeverozapadnoj Hrvatskoj od 2019.-2023. godine	28
7.2. Usporedba nezaposlenosti po stupnju obrazovanja Sjeverozapadne Hrvatske naspram ostalih regija od 2019.-2023. godine	35
8.MJERE ZAPOŠLJAVANJA PROTIV NEZAPOSLENOSTI MLADIH U RH	40
9.ZAKLJUČAK	42
LITERATURA	45
POPIS SLIKA.....	47
POPIS TABLICA	47
POPIS GRAFIKONA	48

1. UVOD

Tržište rada je mjesto na kojem se najbolje može procijeniti stanje nacionalnog gospodarstva, budući da je cilj svake ekonomije blagostanje građana, odnosno što viši doseg životnog standarda.

Trenutno stanje hrvatskog tržišta rada otkriva podosta nepovoljnu strukturu, čak i kada se uspoređuje s ostalim članicama Europske unije, i kada se Hrvatska uspoređuje sama sa sobom u vremenskoj dinamici.

Početak 1990-ih, uz visoku stopu nezaposlenosti, hrvatsko tržište karakterizira niska stopa ekonomske aktivnosti društva. U isto vrijeme, postoji problem dugotrajne nezaposlenosti i visoke neusklađenosti između ponude i potražnje radnih mjesta. Niske stope zaposlenosti povezane su s ranijim odlaskom u mirovinu, porastom broja socijalnih naknada za branitelje i invalide.

Od 2015. godine Republika Hrvatska ponovno počinje ostvarivati pozitivne stope rasta. Na smanjivanje stope nezaposlenosti utjecao je oporavak BDP-a (bruto domaći proizvod), koja se za 2016., kretala oko 15 % prema procjenama HZZ-a. Prema najnovijim podacima trećeg kvartala Eurostata iz 2023., nezaposlenost je 5,5 %, dok je stopa registrirane nezaposlenosti (DZS), u prvom kvartalu 2024., iznosila 6,8 %. Nezaposlenost ženske populacije je 57,2 %, dok je muške populacije 42,8 %.

Hrvatska je početkom 2017. godine dospjela na sam vrh po nezaposlenosti mladih, s velikim brojem onih koji se odlučuju na dugotrajan odlazak u inozemstvo, radom kao sezanci te se zapošljavaju kao prekarni radnici.

COVID-19 pandemija je uvelike utjecala na nezaposlenost u Republici Hrvatskoj, ali i u cijeloj Europskoj uniji. Pandemijom se uvelike promijenilo poslovanje mase poduzeća, mnogo ljudi je izgubilo posao te prihode, što je utjecalo na sveukupnu ekonomiju. Najviše je bio pogođen turizam, koji Hrvatskoj igra veliku ulogu za zaradu poslodavcima kojima je to jedini izvor prihoda, ali i mnogim sezancima kojima je bila blokirana nemogućnost zarade u vidu plaće, ali i ono najvažnije - nije bilo "punjenja" državnog proračuna.

U Hrvatskoj je dosta veliki dio NEET populacije, nezaposlenih mladih osoba u dobi od 15-29 godina. Većina njih, kao razlog nezaposlenja, navodi korupciju u društvu kao uvelike značajan problem, no tu su i ostali problemi poput niskih plaća, loša ponuda poslova, pronalazak poslova u struci zbog nedostatka radnog iskustva, a

samim time i otežano pronalaženje posla na neodređeno vrijeme. Podatak iz 2020. navodi kako je udio “NEET-ovaca” 14,6 % na području Republike Hrvatske, dok je u Europskoj uniji taj udio ipak nešto manji, 12,8 %. U Hrvatskoj je bio pokrenut projekt “Reaktivacija i integracija marginaliziranih mladih - NEET na tržištu rada”, koji se provodio u gradu Zagrebu Ži na području zagrebačke županije, a glavni nositelj toga projekta bio je Centar za razvoj neprofitnih organizacija, dok se sami projekt financirao sredstvima navedenog Centra, partnera, Grada Zagreba, ali i iz Ekonomskog socijalnog fonda.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, broj nezaposlenih u siječnju (s 31. siječnjem 2024.), bio je 119.720, dok je u veljači (28. veljače 2024.), taj broj pao i bio 117.087. Zapošljavanja u prvom mjesecu 2024. bilo je 8.157.

Koristeći statističke podatke Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, može se zaključiti da Srednji i Južni Jadran imaju najveću nezaposlenost žena i muškaraca, dok sjeverozapadna Hrvatska bilježi najmanju nezaposlenost kod oba spola. Gledajući sve regije, može se zaključiti da u Hrvatskoj najveći broj nezaposlenih jesu žene.

2. METODOLOGIJA RADA

Nakon što su se u uvodnom dijelu, odnosno prvom poglavlju rada, pojasnili ključni pojmovi koji obuhvaćaju rad, nadalje će se analizirati tržište rada, odnosno nezaposlenost u Republici Hrvatskoj.

U prvom poglavlju završnog rada obradit će se ključni pojmovi kao što su nezaposlenost, četiri tipa otvorene nezaposlenosti, stopa nezaposlenosti, definicija prekarnog rada te njegovi mogući oblici, kao i objašnjenja svakoga pojedinačno; problemi koje mladi ističu kao nemogućnost zaposlenja; aktivne i pasivne politike zapošljavanja u Republici Hrvatskoj; posljedice nezaposlenosti koje se dijele na tri glavne skupine: ekonomsku, socijalnu i političku.

U drugom poglavlju navesti će se statistički pokazatelji (ne)zaposlenosti te koje su to aktivne i pasivne politike zapošljavanja u Republici Hrvatskoj.

U trećem poglavlju pojašnjava se kako je pandemija COVID-19 utjecala na zaposlenost, odnosno nezaposlenost stanovništva u Republici Hrvatskoj.

U četvrtom poglavlju najviše će se dotaknuti NEET populacija te tko sve može biti "NEET-ovac, te u kolikom broju su oni zastupljeni u Republici Hrvatskoj.

U petom poglavlju prikazuje se nezaposlenost sjeverozapadne Hrvatske, gdje će se prema statističkim podacima usporediti nezaposlenost SZ Hrvatske s ostalim regijama u segmentu nezaposlenosti po spolu i razini obrazovanja u periodu od 2019.-2023. godine.

U šestom poglavlju navest će se mjere zapošljavanja u borbi protiv nezaposlenosti mladih u RH te na koga su te mjere bile usmjerene u 2015. godini.

Znanstvene metode koje su korištene pri izradi ovog završnog rada su:

- metoda deskripcije,
- statistička metoda.

Prilikom izrade završnog rada, odnosno prikupljanja podataka i istraživanja, korišteni su:

- znanstveni članci,
- stručni radovi,
- internet izvori.

3. POJAM I ODREDNICE NEZAPOSLENOSTI

“Nezaposlenost je stanje u kojem se dio radno sposobnih članova društva ne može zaposliti primjereno svojim sposobnostima i kvalifikacijama, uz uobičajenu plaću” (Bejaković, P., 2003). Razlozi nezaposlenosti mogu biti makroekonomski, poput listanja na stranicama Zavoda za zapošljavanje, nedostatak ostvarivanja prava na novčanu naknadu, nedostatak posla, a samim time i izostanak prihoda. Sve to je ključno za egzistenciju svakog pojedinca, što utječe i na ravnotežu između ponude i potražnje na tržištu rada.

Nezaposlenost može biti otvorena i prikrivena. Razlikuju se četiri tipa otvorene nezaposlenosti:

1. Frikcijska ili normalna nezaposlenost - radnik koji mijenja posao ili ga prekida zbog nestašice materijala i sličnih uzroka na koje ne može nitko direktno utjecati;
2. Sezonska nezaposlenost - pojavljuje se kao rezultat obavljanja posla kroz određenu sezonu, odnosno vezana je za godišnje doba ili je blokirana vremenskim nepogodama;
3. Tehnološka nezaposlenost - nastaje uslijed tehnoloških usavršavanja ili preusmjerenja proizvodnje, zbog čega, u tom trenutku, svi zaposleni nisu potrebni;
4. Ciklička nezaposlenost - uzrokovana je poslovnim ciklusima i sličnim povremenim poremećajima te se tako osjetno smanjuje potreba za radnicima, istodobno ne smanjujući ponudu.

“Otvorena nezaposlenost se naglo povećava u doba kriza, recesija, velikih tehnoloških promjena, elementarnih nepogoda, ratnih razaranja, itd.”(Bejaković, P., 2003).

“Prikrivena nezaposlenost proizlazi iz nedovoljnog iskorištavanja radne snage, što znači oblik nezaposlenosti unutar postojeće zaposlenosti”(Bejaković, P., 2003).

“Stopa nezaposlenosti je broj zaposlenih radnika podijeljen s brojem radno sposobnog stanovništva. Radno sposobnim stanovništvom smatraju se osobe između 16 i 65 godina”(Birsa, J., 2002).

Ekonomski aktivno stanovništvo mogu činiti sljedeće potencijalne osobe:

- ✓ “sve zaposlene osobe koje rade na:
 - puno radno vrijeme

- pola radnog vremena ili više
- manje od pola prosječnog radnog vremena;
- ✓ sve osobe koje aktivno obavljaju određeno zanimanje, ali nisu u radnom odnosu;
- ✓ nezaposlene osobe u određenom razdoblju (duže od jednog mjeseca):
 - nezaposleni koji su prije bili zaposleni
 - osobe koje prvi puta traže posao”(Obadić, A., Sudić, Š., 2007).

“Prekarni rad - svaki oblik nestandardnog rada, rada koji odudara od situacije tradicionalnog modela zaposlenja: stabilnog radnog mjesta s punim radnim vremenom, gdje radnik ima jednog poslodavca po čijem nalogu radi, posao traje kontinuirano kroz cijelu godinu i radnik očekuje da će biti zaposlen na neodređeno vrijeme te uživati određene beneficije i oblike osiguranja”(Starčević, M., 2014).

Mogući oblici prekarnog rada su:

- ✓ “rad na određeno vrijeme - popularan u Hrvatskoj; radnika stavlja u nezgodan položaj pri traženju svojih prava jer takve radnike poslodavac može ucjenjivati produživanjem ugovora o radu;
- ✓ rad u nepunom radnom vremenu - oblik ugovorenog rada koji je, u većini slučajeva u Hrvatskoj, posljedica uvjeta na tržištu rada” (Mreža mladih Hrvatske, 2018). Takav oblik rada je nesigurniji od standardnog ugovora jer su radnici u tom statusu najčešće prvi koji će biti otpušteni, u slučaju da se smanji obujam posla na radnom mjestu;
- ✓ privremeni agencijski rad - privremeno ustupanje radnika drugom poslodavcu, što znači da agencija za privremeno zapošljavanje ustupa radnike drugom poslodavcu na temelju ugovora o ustupanju radnika” (Mreža mladih Hrvatske, 2018). U Hrvatskoj se takav način rada provodi najviše u telekomunikacijskim i prehrambenim industrijama, gdje poslodavci trebaju određeni tip radnika na određeno vrijeme, na primjer: Dekra. Zakonom o radu, agencijski radnici su zaštićeni u nekim segmentima poput dobivanja božićnica, darova za djecu, zaštite koja proizlazi iz kolektivnih ugovora, no smatra se prekarnim jer je temeljen na ugovoru na određeno vrijeme, kojim radniku nije osigurano sigurno radno mjesto, u odnosu na ugovor na neodređeno;

- ✓ sezonski rad - karakterističan je za Hrvatsku, što je posebno vidljivo tijekom ljetne sezone, kada se i podosta smanjuje nezaposlenost;
- ✓ “ugovor o djelu - odnosi se na rad koji izvođač rada radi za naknadu koju naručitelj isporučuje. Ovaj oblik rada je visoko prekoren i često se, nelegalno, koristi kao zamjena za rad na određeno ili neodređeno”(Mreža mladih Hrvatske, 2018). Osobe koje rade na takav ugovor nemaju prava kao što su sigurnost radnog mjesta, mirovine i slično;
- ✓ autorski rad - originalna intelektualna tvorevina iz književnog, znanstvenog i umjetničkog područja koja ima individualni karakter, bez obzira na način i oblik izražavanja, vrstu, vrijednost ili namjenu. Tim ugovorom poslodavac pokušava izbjeći plaćanje doprinosa državi;
- ✓ studentski ugovor - namijenjen osobama koje trenutno pohađaju neku od ustanova visokog obrazovanja i koje tijekom studija žele raditi”(Mreža mladih Hrvatske, 2018). Ovaj tip rada je poslodavcu isplativiji jer ne uplaćuje doprinose i poreze državi, njime se zasniva privremeno zaposlenje i ne osigurava sigurnost stalnog dohotka;
- ✓ stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa (SOR) - oblik jednogodišnjeg angažmana kojem je cilj mladoj osobi pružiti radno iskustvo koje će im pomoći u pronalasku stalnog zaposlenja;
- ✓ “upućeni rad - regulira se zakonom o radu (čl.18), a odnosi se na praksu u kojoj poslodavac (ili agencija) radnika pod ugovorom upućuje na rad u inozemstvo, a radnik dobiva prava koja su propisana u državi u kojoj se rad izvršava (minimalna plaća, zaštita na radu, zdravstvena zaštita);
- ✓ rad na crno - rad koji se provodi izvan okvira zakonodavstva RH (isplata na ruke, izbjegavanje plaćanja poreza i doprinosa, kršenje radničkih prava)”(Mreža mladih Hrvatske, 2018).

3.1. Problemi i razlozi nezaposlenosti

Problem nezaposlenosti nastaje kada pojedinac ne može svoju radnu snagu zamijeniti za novac. To znači da na slobodnom tržištu nije moguće pretvoriti svoju radnu energiju u osnovna dobra potrebna za egzistenciju. Ovaj problem nije samo

individualne prirode, već utječe na cijelo društvo, jer se time smanjuje ukupna ekonomska aktivnost i blagostanje. Nezaposleni pojedinci nemaju financijska sredstva za zadovoljavanje svojih osnovnih potreba, što dodatno pogoršava njihovu socijalnu i ekonomsku situaciju te negativno utječe na cjelokupno gospodarstvo.

Kao moguće razloge za nemogućnost zaposlenja, mlade nezaposlene osobe navode sljedeće razloge:

- ✓ Radno (ne)iskustvo: mladi smatraju kako, kada steknu određeno školovanje/znanje (bilo završili srednju školu ili fakultet), nestjecanjem radnoga iskustva ne mogu konkurirati u dobivanju određenog posla;
- ✓ Veze, poznanstva, korupcija: mlade osobe smatraju da se, u današnje vrijeme, najčešće dobiva posao preko veze i poznanstava, ostavljajući one bez takvih “mogućnosti”, bez prilike za zaposlenjem. Primjerice, na određenim radnim mjestima, posebno u državnim ustanovama, rade ljudi koji nemaju odgovarajuću stručnu spremu, ali imaju veze;
- ✓ Diskriminacija: diskriminacija po spolu, dobi, obrazovanju, izgledu, poteškoćama u razvoju, nacionalnosti, socijalno-ekonomskom statusu smatraju se nekim od problema nezaposlenja;
- ✓ Država: Republika Hrvatska smatra se najodgovornijom za nezaposlenost mladih;
- ✓ Zavod za zapošljavanje: smatra se kako je jedan od “krivaca” za nezaposlenje mladih osoba, iz razloga što je nedovoljno angažiran prema nezaposlenima (ne obuhvaća dovoljnu ponudu poslova, ne poziva nezaposlene na razgovore, ne bavi se dovoljno predlaganjem radnih mjesta za koja pojedine osobe imaju kvalifikacije, te pokazuje nebrigu i indiferentnost u pomoći nezaposlenima);
- ✓ Rad na crno: mnogi se odlučuju za rad na crno jer su plaće u Hrvatskoj premale i egzistencijalno nedostatne za osiguranje normalne i pristojne egzistencije za svoju obitelj, ali i za samog pojedinca.

U modernom dobu nitko nije pošteđen od nezaposlenosti, no neke skupine su posebno ugrožene, kao što su osobe bez obrazovanja, žene, osobe sa zdravstvenim poteškoćama.

Gubitak radnog mjesta obično započinje šokom. Nakon početnog šoka, pojedinac aktivno traži posao, ali, istovremeno zadržava optimizam. Međutim, u slučaju da

dobije niz negativnih odgovora, postaje pesimističan i bezvoljan, čime gubi nadu i optimizam u mogućnost zaposlenja. To najviše pogađa njegovu obitelj i najbližu okolinu, koji mu ne mogu pomoći.

Usljed visoke stope nezaposlenosti, smanjuje se i kupovna moć. Kao posljedica smanjenja kupovne moći, kupuju se manje luksuzna dobra i usmjeravaju se na zadovoljavanje osnovnih potreba. Kada zaposlenoj osobi prijeti nezaposlenost, ona štedi novac te radi plan za smanjenje svojih troškova kako bi osigurala osnovnu egzistenciju.

3.2. Posljedice nezaposlenosti: ekonomske, socijalne i političke

3.2.1. Ekonomske

Posljedice nezaposlenosti mogu biti:

- ekonomske,
- socijalne i
- političke, koje se manifestiraju na društvo u cjelini.

“Ekonomske posljedice, za pojedinca, očituju se u njegovom osiromašenju kroz gubitak prihoda, koji utječe na smanjenje njegove kupovne moći, što djeluje na pad prihoda u različitim sektorima gospodarstva”(Bilić, N., Jukić, M., 2014). Poduzetnici pokušavaju smanjiti troškove kroz različite strategije, kao što su otpuštanje radne snage, kako bi se prilagodili situaciji koja je uslijedila.

3.2.2. Socijalne

Smatra se da nezaposlenost utječe na mentalno zdravlje pojedinca, te može doći do manifestacije agresivnog ponašanja i stavova prema svojoj situaciji, bijega u svijet fantazije i dijelom, odati se konzumiranju alkohola i droga. Stres uzrokuje mnoge bolesti, kao što su anksioznost, depresija te pojedinac može podleći njima ili pak potražiti rješenje u kriminalnom ponašanju. Uz sve navedeno, može doći do većeg stupnja siromaštva, demoralizacije i poremećenih obiteljskih odnosa. “S druge strane, kada se radi o nezaposlenosti, društva u cjelini, autori ističu nemogućnost realizacije socijalnog ulaganja u ljudski kapital tijekom obrazovnog procesa”(Bilić, N., Jukić, M., 2014). Usljed nezaposlenosti javlja se strah za budućnost, to jest, odgađanje

zasnivanja obitelji i pad nataliteta s kojim Hrvatska, iz godine u godinu, ima sve veći problem.

3.3.3. Političke

Smanjenje broja poreznih obveznika i povećanje troškova socijalnih naknada, smatra se posljedicom visoke nezaposlenosti za državu. Povećanje nezaposlenosti može dovesti do smanjenja kupovne moći građana i pritiska na poslodavce zbog rasta poreza. Nesigurno okruženje, koje je uzrokovano nezaposlenošću, može ugroziti političku stabilnost zemlje, što kao posljedicu može imati nemire i prosvjede. Jedan od najvećih izazova s kojim se države bore je “odljev mozgova” - odlazak educirane radne snage. To ima ozbiljne posljedice za gospodarstvo i društvo jer država gubi dragocjene resurse koji su potrebni za daljnji razvoj. Na demografsku sliku može negativno utjecati i iseljavanje mladih, što postaje naročito zabrinjavajuće s obzirom na starenje populacije. Kako bi se to spriječilo, važno je osigurati mladima pristup obrazovanju i stvaranje poticajnog okruženja za njihov razvoj, jer svaki odlazak mladih i educiranih pojedinaca predstavlja ozbiljan izazov za gospodarstvo i društvo u cjelini.

4.STATISTIČKI POKAZATELJI NE(ZAPOSLTENOSTI)

Kao i u mnogim drugim zemljama, u Hrvatskoj postoje dva izvora statističkih pokazatelja o zaposlenosti i nezaposlenosti. Prvi su podaci o nezaposlenima, koje prikupljaju i obrađuju zavodi za zapošljavanje. Drugi su pokazatelji iz Ankete radne snage (ARS), koju provode zavodi za statistiku. Ova anketa je usklađena s pravilima i uputama Međunarodne organizacije rada i Europskog ureda za statistiku, čime se osigurava metodološka usporedivost s istraživanjima u drugim zemljama Europske unije.

4.1. Aktivne politike zapošljavanja u Republici Hrvatskoj

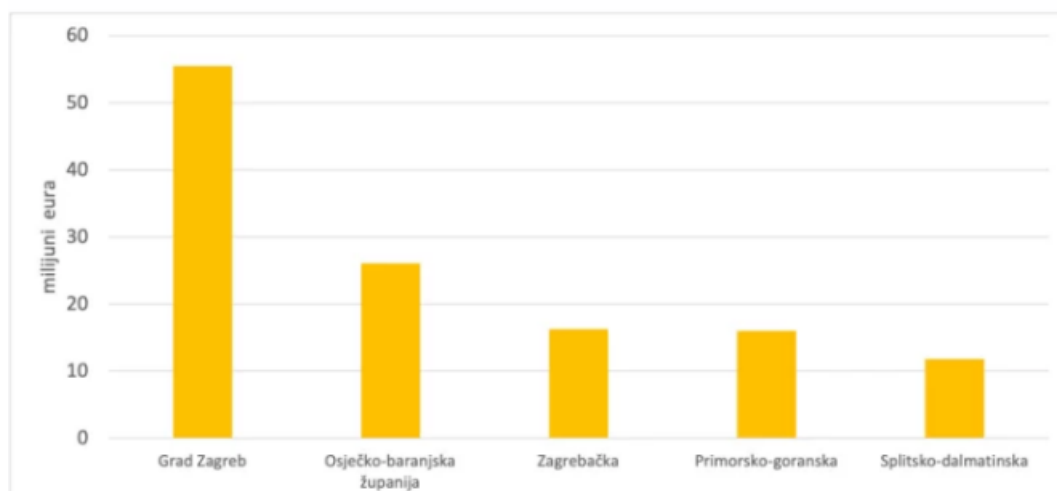
Prema podatku iz ožujka 2023., na raspolaganju je sedam aktivnih politika u Republici Hrvatskoj prema HZZ-u, a to su:

1. “Potpore za zapošljavanje - državna potpora kojom žele potaknuti poslodavce da zaposle nezaposlene osobe;
2. Potpore za usavršavanje - namijenjene su poslodavcima da, s ciljem primjene i stjecanja novih tehnologija ili znanja, dodatno usavrše zaposlene kako ne bi izgubili korak s vremenom i prešli u nezaposlene;
3. Potpore za nezaposlene - državna potpora kojom država nezaposlenim osobama isplaćuje određen iznos za pokretanje svog poslovanja (otvaranje tvrtki);
4. Obrazovanje i osposobljavanje - država ulaže u obrazovanje zaposlenih / nezaposlenih te u njihovo osposobljavanje kako bi se što prije vratili na tržište rada te kako bi se eliminirala neusklađenost njihovih znanja i vještina s onime što poslodavci traže na tržištu;
5. Javni rad - motiviraju nezaposlene osobe da rade na društveno korisnim poslovima kako bi se vratili u zaposlene;
6. Potpore za očuvanje mjesta - dodjeljuje se radnicima kod poslodavaca koji trenutno imaju financijske ili neke druge probleme, u svrhu očuvanja i zaštite radnih mjesta (ova mjera je bila jako aktualna u COVID-19 karanteni);
7. Stalni sezonac - mjera koja je usmjerena podršci za zaposlene koji rade samo jedan dio sezone (najčešće ljeto) te koji drugi dio godine nemaju stalan posao

ni stalan dohodak”(<https://ekonomskabaza.hr/makro/trziste-rada/aktivne-vs-pasivne-politike-na-trzistu-rada/>). (preuzeto 23. ožujka 2024.)

Na Grafikonu broj 1 prikazano je top pet županija koje su najviše koristile sredstva za “Potpore za samozapošljavanje” od 2016.-2021. godine.

Grafikon 1: Top pet županije koje su najviše koristile sredstva za “Potpore za samozapošljavanje” od 2016.-2021. godine

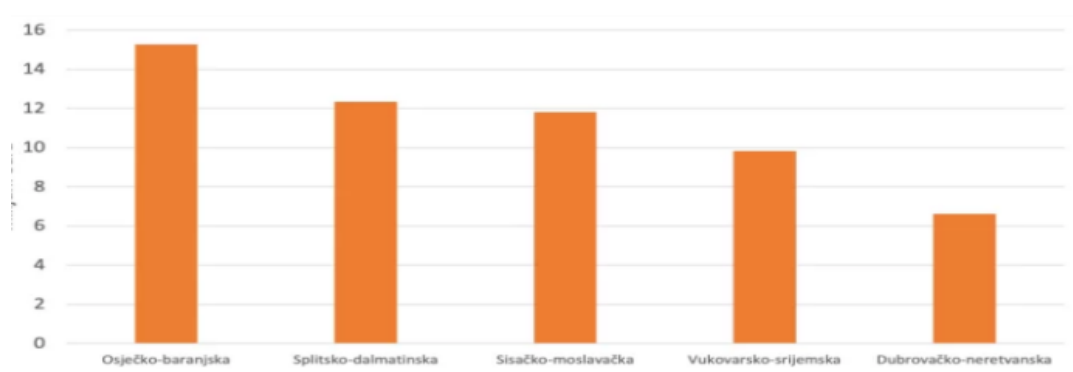

Izvor: <https://ekonomskabaza.hr/makro/trziste-rada/aktivne-vs-pasivne-politike-na-trzistu-rada/> (preuzeto 23. ožujka 2024.)

Iz prikazanog grafikona, može se zaključiti kako je Grad Zagreb najviše “povukao” sredstava za samozapošljavanje, čak 55 milijuna eura, što govori da podržava poduzetništvo te podupire otvaranje novih tvrtki, a time i nova zapošljavanja. Preostale četiri županije su, sve ukupno, “povukle” sredstva od 70 milijuna eura.

Na Grafikonu broj 2 prikazano je top pet županija koje su najviše koristile sredstva za “Javni rad”.

Grafikon 2: Top pet županija koje su najviše koristile sredstva za “Javni rad”

Izvor: <https://ekonomskabaza.hr/makro/trziste-rada/aktivne-vs-pasivne-politike-na-trzistu-rada/>
(preuzeto 23. ožujka 2024.)

Po ovom grafikonu, može se zaključiti kako su županije, koje imaju velikih demografskih problema te gdje je puno mladih, povukle najviše sredstava za “Javni rad”. Osječko-baranjska je tako povukla oko 15 milijuna eura.

4.2. Pasivne politike zapošljavanja u Republici Hrvatskoj

Pasivne politike su više usmjerene na novčane potpore, a manje na edukacije, usavršavanja. Cilj pasivnih politika zapošljavanja je da pruže određenu svotu novca nezaposlenim osobama, koja im pomaže da financiraju tekuće troškove dok ne pronađu novi posao.

“Prema Zakonu o radu, pasivnih politika u RH ima šest, a one su:

1. Novčana naknada - država nastoji “zbrinuti” nezaposlene i pomoći im u razdobljima dok su nezaposleni. Na nju imaju pravo nezaposlene osobe koje su u posljednja 24 mjeseca, od prestanka radnog odnosa, radile 9 mjeseci;
2. Mirovinsko osiguranje - pravo na mirovinsko osiguranje imaju nezaposlene osobe koje su ostvarile pravo na novčanu naknadu, ispunjavaju godine života za starosnu mirovinu, a nedostaje im najviše 5 godina staža do starosne mirovine;
3. Novčana pomoć i naknada troškova tijekom obrazovanja i osposobljavanja te stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa;
4. Jednokratna novčana pomoć i naknada putnih i selidbenih troškova;
5. Novčana pomoć osobe uključene u stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa;

6. Novčana pomoć osiguranika produženog mirovinskog osiguranja na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove”(<https://ekonomskabaza.hr/makro/trziste-rada/aktivne-vs-pasivne-politike-na-trzistu-rada/>). (preuzeto 23. ožujka 2024.)

5.UTJECAJ PANDEMIJE COVID-19 NA NEZAPOSLENOST

Dana 25. veljače 2020. godine, Nacionalni krizni stožer i Krizni stožer Ministarstva zdravstva, obavijestili su javnost o prvom slučaju koronavirusa 2019, odnosno COVID-19, uzrokovanog infekcijom SARS-CoV-2(<https://www.hzjz.hr/priopcenja-mediji/covid-19-priopcenje-prvog-slucaja/>). (preuzeto 21. lipnja 2024.) Odmah su poduzete hitne i stroge epidemiološke mjere kako bi se pokušalo spriječiti daljnje širenje zaraze.

Dolaskom pandemije COVID-19 dogodio se veliki poremećaj u cijelome svijetu. Velik broj ljudi izgubilo je poslove i prihode, a time su nezaposlenost i siromaštvo rasli.

“Vlada Republike Hrvatske u četvrtak, 11. svibnja 2023. godine, donijela je odluku o proglašenju kraja epidemije koronavirusne bolesti u našoj zemlji, što znači da - po stupanju odluke na snagu – prestaje obveza protupandemijskih mjera koje su, od proljeća 2020. godine, vrijedile i u Hrvatskoj”(<https://medjimurska-zupanija.hr/2023/05/12/proglasen-kraj-epidemije-covid-a-u-hrvatskoj/>). (preuzeto 21. lipnja 2024.)

Tablicom koja slijedi, prikazano je kretanje aktivnog stanovništva u Republici Hrvatskoj, u razdoblju između 2019. i 2020. godine, kroz parametre aktivnog stanovništva, zaposlenih (zaposleni u pravnim osobama, u obrtima i slobodnim profesijama, osiguranici poljoprivrednici), nezaposlenih te stope registrirane nezaposlenosti.

Tablica 1: Kretanje aktivnog stanovništva u RH, 2019.-2020.

Aktivno stanovništvo prema administrativnim izvorima, godišnji prosjek 2019. i 2020. godine			
	2019.	2020.	Indeks 2020./2019.
Aktivno stanovništvo	1.683,72	1.694.693	100,7
Zaposleni	1.555.068	1.543.869	99,3
Zaposleni u pravnim osobama	1.341.433	1.336.081	99,6
Zaposleni u obrtu i slobodnim profesijama	194.348	188.602	97
Osiguranici poljoprivrednici	19.287	19.186	99,5
Nezaposleni	128.650	150.824	117,2
Stopa registrirane nezaposlenosti	7,6	8,9	

Izvor: Majić, T., Tušek T.: Kretanja na tržištu rada Republike Hrvatske kao posljedica pandemije COVID-19, 2023., stručni rad (<https://hrcak.srce.hr/file/451846>) (preuzeto 15. ožujka 2024.)

Prema Tablici broj 1 se može vidjeti da se u 2020. godini broj nezaposlenih povećao za 17,2 % u odnosu na 2019., dok se u isto vrijeme broj zaposlenih smanjio za 0,7 %.

Pandemija nije jednako utjecala na sve grane industrije. Neke su bilježile i veliki broj otkaza i rashoda, dok su neke bilježile rast i potrebu za zapošljavanjem.

U Tablici broj 2 je prikazano kretanje broja zaposlenih u pravnim osobama prema NKD-u u prosincu 2020. godine.

Tablica 2: Kretanje broja zaposlenih u pravnim osobama prema NKD-u u prosincu 2020. godine

	Broj zaposlenih u prosincu 2020. godine	Indeksi		
		$\frac{XII. 2020}{XI. 2020.}$	$\frac{XII. 2020}{XII. 2019.}$	$\frac{I. - XII. 2020}{I. - XII. 2019.}$
Ukupno	1.324.502	100,3	97,6	98,1
A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	25.289	99,6	100,1	103,0
B – Rudarstvo i vađenje	3.989	99,9	95,5	97,7
C – Prerađivačka industrija	225.530	99,5	97,3	97,3
D – Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	14.691	102,1	103,7	102,5
E – Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	25.440	99,6	97,7	99,1
F – Građevinarstvo	101.174	102,4	104,5	102,7
G – Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	202.191	99,5	96,9	98,7
H – Prijevoz i skladištenje	71.925	99,4	94,9	97,8
I – Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	65.944	97,0	78,3	82,8
J – Informacije i komunikacije	47.947	105,5	108,3	103,7
K – Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	37.469	99,7	98,6	98,9
L – Poslovanje nekretninama	9.041	99,8	95,9	98,3
M – Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	64.433	102,2	99,9	100,0
N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	47.618	99,7	90,4	92,1
O – Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	111.265	99,9	97,9	98,7
P – Obrazovanje	120.773	101,1	103,3	100,6
Q – Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	103.638	101,9	101,5	101,4
R – Umjetnost, zabava i rekreacija	26.020	99,5	96,1	98,4
S – Ostale uslužne djelatnosti	20.125	99,6	95,6	94,5

Izvor: Majić, T., Tušek T.: Kretanja na tržištu rada Republike Hrvatske kao posljedica pandemije COVID-19, 2023., stručni rad (<https://hrcak.srce.hr/file/451846>) (preuzeto 15. ožujka 2024.)

Tablicom su prikazani indeksi kretanja broja zaposlenih u pravnim osobama prema NKD-u. Djelatnosti koje su bilježile najvišu stopu otkaza su:

- ✓ I - Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (s obzirom na 2019., u 2020. zabilježen je pad od 17,2 %;
- ✓ N - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (u 2020. zabilježen je pad od 7,9 %, u odnosu na 2019.);

- ✓ S - Ostale uslužne djelatnosti (u 2020. zabilježen je pad od 5,5 %, u odnosu na 2019.).

Najviša zaposlenost bila je u djelatnostima:

- ✓ J - Informacija i komunikacija (porast u 2020. od 3,7 %, u odnosu na 2019.);
- ✓ A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (porast u 2020. od 3,00 %, u odnosu na 2019.);
- ✓ F - Građevinarstvo (porast u 2020. od 2,7 %, u odnosu na 2019.).

Lockdown, uzrokovan pojavom COVID-19, bio je jedan od najvažnijih uzročnika inflacije. Pandemija je uzrokovala ograničeno kretanje, koje je u početku bilo dopušteno samo uz propusnice, budući da su bili postavljeni punktovi s kontrolom. Zaključno se može reći da pandemija nije donijela ništa dobro, što se tiče zaposlenih, nezaposlenih osoba, ali i ostalih makro i mikroekonomskih čimbenika.

Tablicom broj 3 prikazano je kretanje nezaposlenosti za vrijeme pandemije COVID-19. u razdoblju od 2020.-2023.godine, kroz svih pet regija te posebno obrađenom Zagrebačkom županijom.

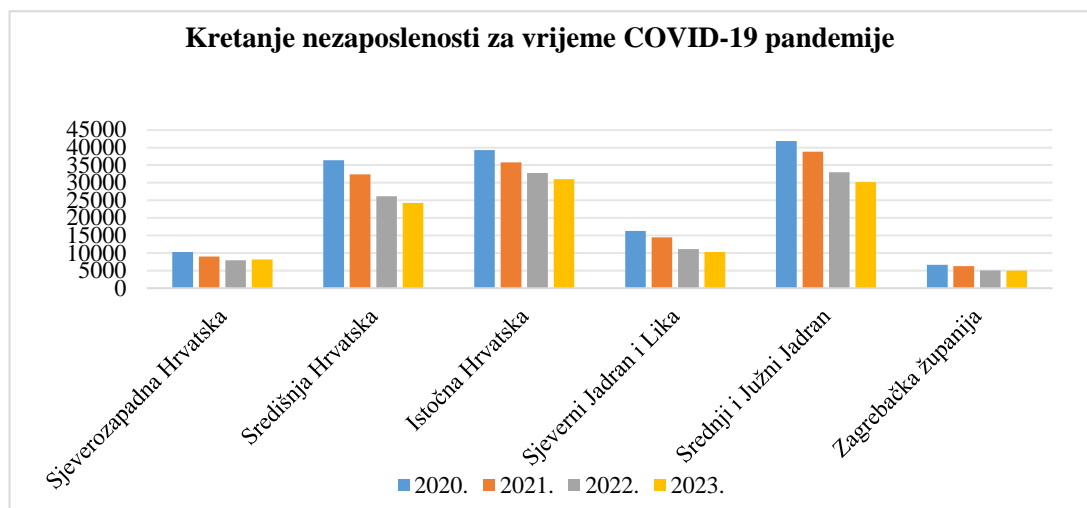
Tablica 3: Kretanje nezaposlenosti za vrijeme COVID-19 pandemije

Ukupna nezaposlenost kroz sljedeće godine	2020.	2021.	2022.	2023.
Sjeverozapadna Hrvatska	10.294	9.003	7.951	8.175
Središnja Hrvatska	36.438	32.367	26.187	24.271
Istočna Hrvatska	39.286	35.825	32.762	31.015
Sjeverni Jadran i Lika	16.276	14.501	11.115	10.270
Srednji i Južni Jadran	41.903	38.850	33.020	30.216
Zagrebačka županija	6.629	6.267	5.094	4.978

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 21.lipnja 2024.godine)

U svrhu prikazivanja razlike, napravljen je i grafikon kojim se prikazuje ista podjela, a zatim slijedi i pojašnjenje.

Grafikon 3: Kretanje nezaposlenosti za vrijeme COVID-19 pandemije

Izvor: izrada autora prema HZZ-u - Statistika (preuzeto 21.lipnja 2024.godine)

Kako se vidi u Tablici broj 3, a i na predstojećem Grafikonu broj 3, kako je pandemija odmicala, tako se smanjivala i nezaposlenost. No, u 2023. godini nezaposlenost se smanjivala ili je rasla, kao što je u primjeru Sjeverozapadne Hrvatske, gdje se desio porast od 224 osobe naspram 2022. godine.

6. NEET SKUPINA

“NEET-ovcima” se smatraju osobe u dobnoj skupini između 15 i 29 godina koje ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih”(<https://zaposljavanje.mimladi.hr/2021/09/23/neet-populacija-u-hrvatskoj/>). (preuzeto 15. ožujka 2024.)

Smatra se kako porast NEET populacije predstavlja daleko “veći problem za društvo od porasta stope nezaposlenosti, a taj se porast povezuje s rizikom “izgubljene generacije”, odnosno osoba koje su dugotrajno isključene iz svijeta rada, kojima sve više nedostaju vještine koje se traže na tržištu i koje postaju sve teže zapošljive”(<https://zaposljavanje.mimladi.hr/2021/09/23/neet-populacija-u-hrvatskoj/>). (preuzeto 15. ožujka 2024.)

U mnogim zemljama, nezaposlenost mladih predstavlja ogroman problem, što uključuje i one države koje se nalaze u našem susjedstvu. Unutar NEET skupine (mladi koji nisu zaposleni, obrazovani ili osposobljavani) postoje značajne razlike. Za nekolicinu mladih osoba, pripadnost ovoj skupini je privremena, a primjer toga je period između poslova ili vrijeme prije pronalaska posla nakon završetka srednje škole ili fakulteta. Međutim, za druge, pripadnost NEET skupini može biti razlog nepovoljnog položaja i može ukazivati na njihovo odustajanje od aktivnog sudjelovanja u društvu. U 2016. godini, u populaciji mladih u dobi od 15 do 24 godine, koja je iznosila 54.6 milijuna osoba, 6.3 milijuna nisu bile zaposlene, obrazovane ni osposobljavane, što znači da je stopa NEET-ovaca bila 11,5 %. Iste godine je stopa NEET-ovaca bila i najveća, gdje je prelazila 15 % u Italiji, Bugarskoj, Rumunjskoj, Hrvatskoj, na Cipru i u Grčkoj.

Razlikuje se 7 skupina NEET populacije:

- Kratkotrajno nezaposleni – osobe koje traže posao te mogu početi s radnom u roku dva tjedna uz trajanje nezaposlenosti ispod 12 mjeseci;
- Dugotrajno nezaposleni – osobe koje traže posao te mogu početi s radnom u roku dva tjedna uz trajanje nezaposlenosti iznad 12 mjeseci;
- Ponovno upisani – osobe koje se dijele na one koje ne traže zaposlenje jer su pronašle posao koji će uskoro započeti raditi, osobe koje ne traže zaposlenje i nisu pronašle posao jer čekaju poziv na posao koji su prethodno radili, osobe

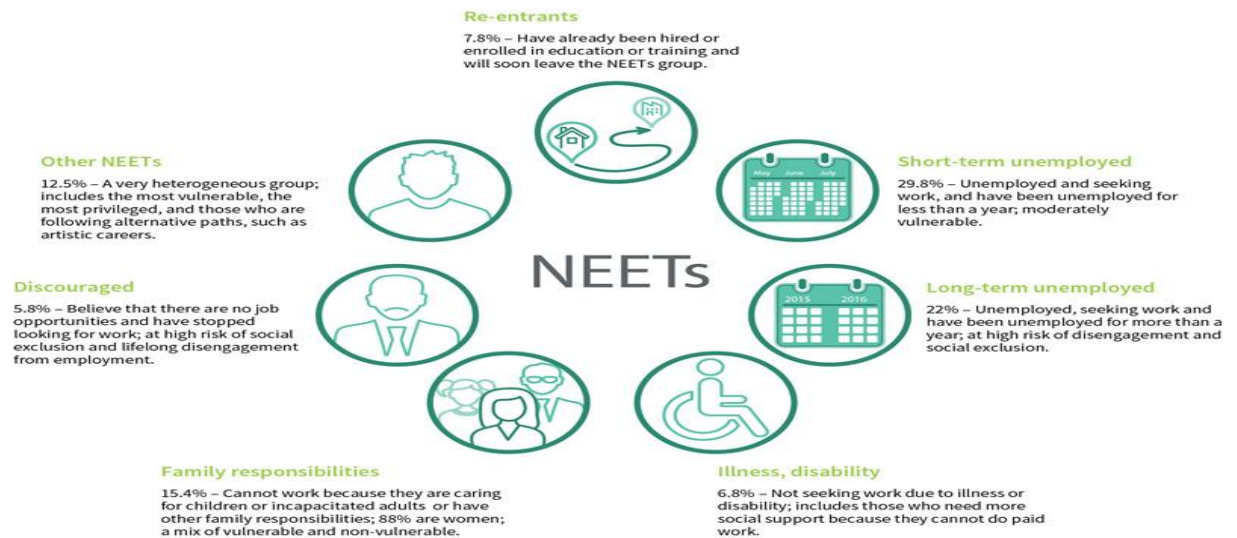
koje traže zaposlenje, ali ne mogu krenuti na posao zbog obrazovanja ili osposobljavanja;

- Nedostupni – dijele se na osobe koje ne traže zaposlenje zbog bolesti ili nesposobnosti te osobe koje traže zaposlenje, ali ne mogu krenuti na posao zbog bolesti ili nesposobnosti;
- Obiteljske obaveze – uključuju osobe koje ne traže posao zbog čuvanja djeteta, odraslih osoba s invaliditetom te ostalih osobnih ili obiteljskih obaveza i osobe koje traže posao, no ne mogu započeti s radom unutar 2 tjedna zbog obiteljskih obaveza.
- Obeshrabreni radnici - osobe koje ne traže posao zbog osjećaja da je rad nedostupan;
- Ostale NEET osobe – razlikujemo one koje ne traže posao radi umirovljenja ili nespecificiranih razloga te osobe koje traže posao, ali ne mogu započeti s radom iz nespecificiranih razloga, radi vojne službe ili zbog angažmana u civilnim službama u zajednici”(Bedeniković, I., 2017).

Prema Bedenikoviću, glavni razlog ulaska u NEET populaciju je niska razina obrazovanja, kao i stjecanje osnovnih vještina pisanja i računanja. Također, smatra da ne-kognitivne vještine poput savjesnosti, otvorenosti za nova iskustva ili emocionalne stabilnosti, bitne su u završetku školovanja i pronalasku zaposlenja. Zbog zasnivanja obitelji, mladi u dobi od 25-29 godina, odlučuju se na djecu, a žene su većinom te koje ostaju kod kuće s njima te je upravo kod žena podosta izražena NEET populacija.

“U Hrvatskoj je u 2011. godini 14,9 % mladih bilo u NEET-u”(<https://gzm.hr/2022/04/11/zasto-je-neet-status-vazan/>). (preuzeto 15. ožujka 2024.) Što se tiče NEET populacije, Hrvatska je daleko iznad prosjeka EU, a udio NEET populacije na razini EU iznosi 12,8 %.

Na Slici 1 je prikazana podjela “NEET-ovaca” te koji postotak svaki od njih zauzima.

Slika 1: Podjela NEET skupine (<https://www.eurofound.europa.eu/hr/topic/neets>) (preuzeto 15. ožujka 2024.)

“Neki od čimbenika da se postane NEET-om su sljedeći:

- Osobe koje imaju određeni invaliditet imaju 40 % više šanse postati NEET-om;
- Imigranti, mlade osobe, imaju 70 % šanse da postanu NEET, kada bi ih se uspoređivalo s domaćim državljanima;
- Mladi, koji imaju nizak stupanj obrazovanja, imaju 3 puta veće šanse da postanu NEET, kada bi ih se uspoređivalo s mladima koji su završili tercijarni stupanj obrazovanja;
- Život u udaljenim područjima povećava za 15 puta šanse da se postane NEET;
- Mladi koji imaju veći dohodak u usporedbi s onima koji imaju prosječan dohodak;
- Mladi koji imaju nezaposlene roditelje imaju 17 % veće šanse da postanu NEET;
- Mladi koji imaju roditelje s niskim stupnjem obrazovanja udvostručuju si šansu da postanu NEET;
- Mladi čiji su roditelji razvedeni imaju 30 % veću šansu da postanu NEET” (Bilić, N., Jukić M., 2014).

Sljedećim Tablicama, od broja 4-9, prikazana je nezaposlenost “NEET-ovaca” - osoba u rasponu dobi od 15-29 godina, u periodu od 2019.-2023. godine, kroz sve županije te sumirano kroz regije (Sjeverozapadna Hrvatska, Središnja, Istočna, Sjeverni Jadran i Lika, Srednji i Južni Jadran) te Zagrebačke županije na samom kraju.

Tablica 4: Nezaposlenost “NEET-ovaca” u 2019. godini

2019. GODINA	15-19	20-24	25-29	TOTAL
SJEVEROZAPADNA HRVATSKA				
Krapinsko - zagorska	128	281	244	653
Koprivničko - križevačka	123	260	270	653
Varaždinska	117	275	283	675
Međimurska	159	273	236	668
TOTAL	527	1.089	1.033	2.649
SREDIŠNJA HRVATSKA				
Grad Zagreb	316	1.135	1.974	3425
Karlovačka	155	344	338	837
Sisačko - moslavačka	460	893	710	2.063
Bjelovarsko - bilogorska	253	520	426	1.199
TOTAL	1.184	2.892	3.448	7.524
ISTOČNA HRVATSKA				
Virovitičko - podravska	245	496	435	1.176
Osječko - baranjska	805	1.925	1.778	4.508
Vukovarsko - srijemska	397	942	803	2.142
Brodsko - posavska	378	726	624	1.728
Požeško - slavonska	155	381	283	819
TOTAL	1.980	4.470	3.923	10.373
SJEVERNI JADRAN I LIKA				
Primorsko - goranska	179	537	705	1.421
Istarska	75	284	409	768
Ličko - senjska	88	214	210	512
TOTAL	342	1.035	1.324	2.701
SREDNJI I JUŽNI JADRAN				
Zadarska	137	462	586	1185
Šibensko - kninska	156	446	466	1.068
Splitsko - dalmatinska	668	2.161	2.568	5.397
Dubrovačko - neretvanska	145	521	632	1.298
TOTAL	1.106	3.590	4.252	8.948

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 21.lipnja 2024.godine)

Tablica 5: Nezaposlenost “NEET-ovaca” u 2020. godini

2020. GODINA	15-19	20-24	25-29	TOTAL
SJEVEROZAPADNA HRVATSKA				
Krapinsko - zagorska	158	337	326	821
Koprivničko - križevačka	127	330	302	759
Varaždinska	149	363	318	830
Međimurska	598	1.373	1.259	3.230
TOTAL	1.032	2.403	2.205	5.640
SREDIŠNJA HRVATSKA				
Grad Zagreb	368	1.619	2.688	4.675
Karlovačka	199	414	395	1.008
Sisačko - moslavačka	443	1.032	813	2.288
Bjelovarsko - bilogorska	314	652	496	1.462
TOTAL	1.324	3.717	4.392	9.433
ISTOČNA HRVATSKA				
Virovitičko - podravska	266	578	495	1.339
Osječko - baranjska	834	2.239	2.055	5.128
Vukovarsko - srijemska	442	1.082	963	2.487
Brodsko - posavska	437	893	757	2.087
Požeško - slavonska	194	459	366	1.019
TOTAL	2.173	5.251	4.636	12.060
SJEVERNI JADRAN I LIKA				
Primorsko - goranska	216	731	979	1.926
Istarska	132	476	665	1.273
Ličko - senjska	102	270	270	642
TOTAL	450	1.477	1.914	3.841
SREDNJI I JUŽNI JADRAN				
Zadarska	161	562	728	1.451
Šibensko - kninska	194	591	601	1.386
Splitsko - dalmatinska	818	2.849	3.332	6.999
Dubrovačko - neretvanska	195	831	994	2020
TOTAL	1.368	4.833	5.655	11.856

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 21.lipnja 2024.godine)

Tablica 6: Nezaposlenost “NEET-ovaca” u 2021. godini

2021. GODINA	15-19	20-24	25-29	TOTAL
SJEVEROZAPADNA HRVATSKA				
Krapinsko - zagorska	130	270	272	672
Koprivničko - križevačka	114	292	246	652
Varaždinska	112	276	269	657
Međimurska	164	292	272	728
TOTAL	520	1.130	1.059	2.709
SREDIŠNJA HRVATSKA				
Grad Zagreb	342	1.384	2.332	4.058
Karlovačka	150	294	279	723
Sisačko - moslavačka	386	817	690	1.893
Bjelovarsko - bilogorska	262	506	384	1.152
TOTAL	1.140	3.001	3.685	7.826
ISTOČNA HRVATSKA				
Virovitičko - podravska	232	458	410	1.100
Osječko - baranjska	755	1.943	1.865	4.563
Vukovarsko - srijemska	428	968	875	2.271
Brodsko - posavska	415	907	735	2.057
Požeško - slavonska	154	346	317	817
TOTAL	1.984	4.622	4.202	10.808
SJEVERNI JADRAN I LIKA				
Primorsko - goranska	205	689	887	1.781
Istarska	118	350	484	952
Ličko - senjska	83	215	208	506
TOTAL	406	1.254	1.579	3.239
SREDNJI I JUŽNI JADRAN				
Zadarska	126	417	557	1.100
Šibensko - kninska	170	492	510	1.172
Splitsko - dalmatinska	775	2.666	3.075	6.516
Dubrovačko - neretvanska	154	587	779	1.520
TOTAL	1.225	4.162	4.921	10.308

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 21.lipnja 2024.godine)

Tablica 7: Nezaposlenost “NEET-ovaca” u 2022. godini

2022. GODINA	15-19	20-24	25-29	TOTAL
SJEVEROZAPADNA HRVATSKA				
Krapinsko - zagorska	97	185	216	498
Koprivničko - križevačka	105	212	209	526
Varaždinska	98	225	233	556
Međimurska	126	126	221	473
TOTAL	426	748	879	2.053
SREDIŠNJA HRVATSKA				
Grad Zagreb	248	913	1.577	2.738
Karlovačka	99	220	209	528
Sisačko - moslavačka	325	623	577	1.525
Bjelovarsko - bilogorska	196	405	321	922
TOTAL	868	2.161	2.684	5.713
ISTOČNA HRVATSKA				
Virovitičko - podravska	197	398	384	979
Osječko - baranjska	630	1.455	1.489	3.574
Vukovarsko - srijemska	304	668	719	1.691
Brodsko - posavska	320	654	593	1.567
Požeško - slavonska	127	286	282	695
TOTAL	1.578	3.461	3.467	8.506
SJEVERNI JADRAN I LIKA				
Primorsko - goranska	145	465	640	1.250
Istarska	66	217	314	597
Ličko - senjska	63	140	170	373
TOTAL	274	822	1.124	2.220
SREDNJI I JUŽNI JADRAN				
Zadarska	87	301	433	821
Šibensko - kninska	118	345	428	891
Splitsko - dalmatinska	556	1.880	2.433	4.869
Dubrovačko - neretvanska	103	402	591	1.096
TOTAL	864	2.928	3.885	7.677

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 21.lipnja 2024.godine)

Tablica 8: Nezaposlenost “NEET-ovaca” u 2023. godini

2023.GODINA	15-19	20-24	25-29	TOTAL
SJEVEROZAPADNA HRVATSKA				
Krapinsko - zagorska	474	868	935	2.277
Koprivničko - križevačka	112	191	213	516
Varaždinska	129	232	263	624
Međimurska	140	258	242	640
TOTAL	855	1.549	1.653	4.057
SREDIŠNJA HRVATSKA				
Grad Zagreb	258	811	1.447	2.516
Karlovačka	106	201	214	521
Sisačko - moslavačka	345	585	583	1.513
Bjelovarsko - bilogorska	220	385	339	944
TOTAL	929	1.982	2.583	5.494
ISTOČNA HRVATSKA				
Virovitičko - podravska	239	403	404	1.046
Osječko - baranjska	683	1.352	1.441	3.476
Vukovarsko - srijemska	355	637	661	1.653
Brodsko - posavska	329	566	578	1.473
Požeško - slavonska	137	277	263	677
TOTAL	1.743	3.235	3.347	8.325
SJEVERNI JADRAN I LIKA				
Primorsko - goranska	152	430	604	1.186
Istarska	79	224	286	589
Ličko - senjska	64	107	150	321
TOTAL	295	761	1.040	2.096
SREDNJI I JUŽNI JADRAN				
Zadarska	92	282	436	810
Šibensko - kninska	117	298	420	835
Splitsko - dalmatinska	590	1.582	2.120	4.292
Dubrovačko - neretvanska	100	365	522	987
TOTAL	899	2.527	3.498	6.924

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto: 21.lipnja 2024.godine)

Tablica 9: Nezaposlenost “NEET-ovaca” u periodu od 2019.-2023. godini

ZAGREBAČKA ŽUPANIJA	15-19	20-24	25-29	TOTAL
2019.	273	606	631	1.510
2020.	325	783	843	1.951
2021.	303	699	751	1.753
2022.	228	490	578	1.296
2023.	245	460	541	1.246
TOTAL	1.374	3.038	3.344	7.756

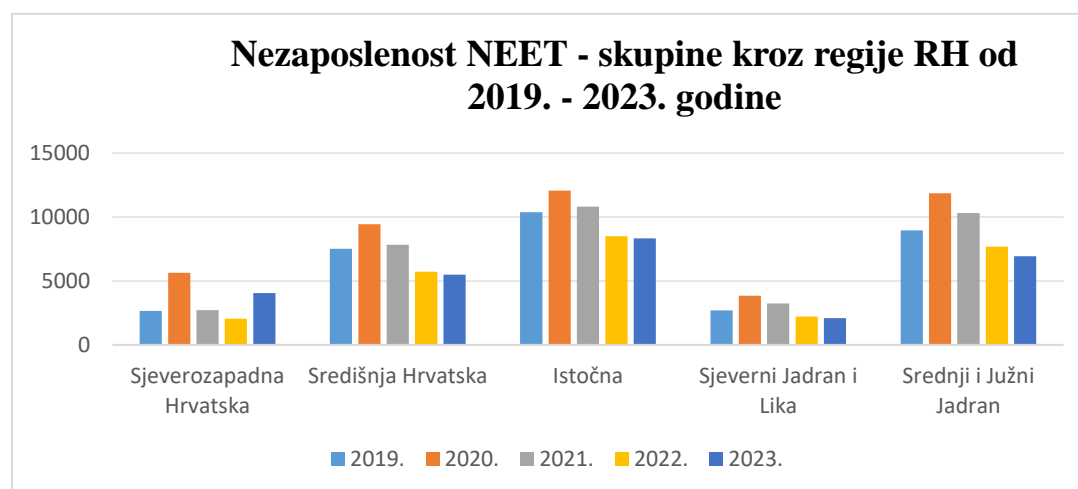
Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 21.lipnja 2024.godine)

Kako bi se jednostavnije vidjelo kretanje nezaposlenosti NEET-ovaca, tablično, zbog sumiranja podataka, i grafički je prikazana usporedba regija kroz pet godina, odnosno u periodu od 2019.-2023., koji je uključivao i COVID-19 pandemiju koja je uvelike imala utjecaj na povećanje tolikog rasta nezaposlenosti.

Tablica 10: Kretanje nezaposlenosti NEET-skupine po regijama od 2019. - 2023.

	Sjeverozapadna Hrvatska	Središnja Hrvatska	Istočna	Sjeverni Jadran i Lika	Srednji i Južni Jadran
2019.	2.649	7.524	10.373	2.701	8.948
2020.	5.640	9.433	12.060	3.841	11.846
2021.	2.709	7.826	10.808	3.239	10.308
2022.	2.053	5.713	8.506	2.220	7.677
2023.	4.057	5.494	8.325	2.096	6.924

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 21.lipnja 2024.godine)

Grafikon 4: Kretanje nezaposlenosti NEET-skupine po regijama od 2019. - 2023.

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika, 21.lipnja 2024.godine

Grafikonom je prikazano kretanje nezaposlenih NEET-ovaca u Hrvatskoj, po regijama, u periodu od 2019.-2023. godine.

Iz priloženoga se može zaključiti da je najveća nezaposlenost mladih osoba u dobi od 15-29 godina bila u vrijeme kada je započela COVID- 19 pandemija, a najniža, ovisno o regiji, varira u 2022. i 2023. godini.

Općenito govoreći, najvišu nezaposlenost ima Istočna Hrvatska, koja uključuje županije: Virovitičko-podravsku, Osječko-baranjsku, Vukovarsko-srijemsku, Brodsko-posavsku te Požeško-slavonsku, koje spadaju u skupine slabije razvijenih županija, dok Sjeverozapadna Hrvatska, koja uključuje Krapinsko-zagorsku, Koprivničko-križevački, Varaždinsku te Međimursku županiju ima najmanju nezaposlenost, ali ona se smatra i gospodarski visoko razvijenom regijom.

Na Grafikonu broj 5 će biti prikazano kretanje NEET skupine u Zagrebačkoj županiji u periodu od 2019.-2023. godine.

Grafikon 5: Kretanje nezaposlenosti NEET-skupine po regijama od 2019. - 2023

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 21.lipnja 2024.godine)

Kao i u prethodno navedenim podacima kroz regije, ni Zagrebačka županija nema preveliko odstupanje. Najvišu nezaposlenost je također imala za vrijeme vladavine pandemije 2020. godine te je brojila 1.951 nezaposlenu mladu osobu, zatim slijede 2021. s 1.753 osobe, 2019. s 1.510 osoba, 2022. s 1.296 osobom te 2023. s 1.246 osobom, kada je ujedno i službeno proglašen kraj pandemije.

7.NEZAPOSLENOST SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

Sjeverozapadna Hrvatska sastoji se od sljedećih županija: Krapinsko-zagorske, Koprivničko-križevačke, Varaždinske i Međimurske. “Prema zadnjem popisu stanovništva iz 2021. godine, Krapinsko-zagorska ima 120.702, Koprivničko-križevačka 101.221, Varaždinska 159487, Međimurska 105.250 stanovnika, što je ukupan broj od 486.660 stanovnika”(<https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>). (preuzeto 22. lipnja 2024.)

Sjeverozapadna Hrvatska slovi za najjače razvijenu regiju što se gospodarstva tiče, ali i nezaposlenost je relativno niska u usporedbi s ostale četiri regije.

Nadalje, što se tiče Sjeverozapadne Hrvatske, napraviti će se usporedba nezaposlenosti po spolu, razini obrazovanja u usporedbi s ostalim regijama, kako bi se potkrijepila tvrdnja kako SZ Hrvatska prednjači naspram drugih regija.

7.1. Usporedba nezaposlenosti po spolu Sjeverozapadne Hrvatske naspram ostalih regija od 2019.-2023. godine

7.1.1. Nezaposlenost po spolu u Sjeverozapadnoj Hrvatskoj od 2019.-2023. godine

U nastavku će tablično, a kasnije i grafički, radi lakšeg prikaza razlike, biti prikazana nezaposlenost po spolu, ponajprije samo SZ Hrvatska kroz zadnjih pet godina, a potom i kroz preostale 4 regije te posebno Zagrebačka županija.

U Tablici broj 11 prikazana je nezaposlenost po spolu SZ Hrvatske, u razdoblju od 2019. - 2023. godine, gdje će se vidjeti kretanje muške i ženske populacije te kolika je razlika u nezaposlenosti, budući da je opće poznato da većina žena ostaje doma za vrijeme trudnoće, poslije na porodiljnom, a nedostatkom vrtićkih mjesta, primorane su ostati kod kuće i van toga vremena. Ali, došla su neka nova vremena, kada očevi koriste svoje dopuste za dijete, jer danas to više nije sramota, pa ovisno o primanjima, suprug ostaje kod kuće s djetetom, ako majka ima veća primanja i lakši posao, stoga se i ta razlika nezaposlenosti kod muškaraca i žena smanjila.

**Tablica 11: Nezaposlenost po spolu u Sjeverozapadnoj Hrvatskoj od 2019.-
2023. godine**

Sjeverozapadna Hrvatska 2019.godina	Muški	Ženski	TOTAL
Krapinsko - zagorska	1.126	1.196	2.322
Koprivničko - križevačka	888	1.050	1.938
Varaždinska	1.241	1.301	2.542
Međimurska	896	1.215	2.111
TOTAL	4.151	4.762	8.913
Sjeverozapadna Hrvatska 2020.godina	Muški	Ženski	TOTAL
Krapinsko- zagorska	1.244	1.425	2.669
Koprivničko - križevačka	1.014	1.226	2.240
Varaždinska	1.414	1.536	2.950
Međimurska	1.028	1.407	2.435
TOTAL	4.700	5.594	10.294
Sjeverozapadna Hrvatska 2021.godina	Muški	Ženski	TOTAL
Krapinsko - zagorska	1.058	1.329	2.387
Koprivničko - križevačka	913	1.089	2.002
Varaždinska	1.162	1.300	2.462
Međimurska	935	1.217	2.152
TOTAL	4.068	4.935	9.003
Sjeverozapadna Hrvatska 2022.godina	Muški	Ženski	TOTAL
Krapinsko - zagorska	873	1.120	1.993
Koprivničko - križevačka	798	1.022	1.820
Varaždinska	1.020	1.145	2.165
Međimurska	864	1.109	1.973
TOTAL	3.555	4.396	7.951
Sjeverozapadna Hrvatska 2023.godina	Muški	Ženski	TOTAL
Krapinsko - zagorska	888	1.090	1.978
Koprivničko - križevačka	787	1.022	1.809
Varaždinska	1.062	1.183	2.245
Međimurska	965	1.178	2.143
TOTAL	3.702	4.473	8.175

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 22.lipnja 2024.godine)

Iz Tablice broj 11 je vidljivo da je, općenito govoreći, najmanja nezaposlenost zabilježena u 2022. godini, dok je najviša, očekivano, bila u 2020. godini. Što se tiče usporedne nezaposlenosti muške i ženske populacije, najmanja razlika je bila u 2019. godini, i to u Varaždinskoj županiji, gdje je bilo 60 ženskih osoba više nezaposleno negoli muškaraca. Najmanja nezaposlenost, po županijama, bila je 2023. godine u

Koprivničko-križevačkoj županiji, ukupno 1.809 osoba. Najveću nezaposlenost bilježila je Varaždinska županija s 2.950 osoba.

U Tablicama 12, 13, 14, 15, 16 je prikazana sveukupna nezaposlenost muške i ženske populacije kroz svih pet regija te Zagrebačku županiju u razdoblju od 2019.-2023. godine.

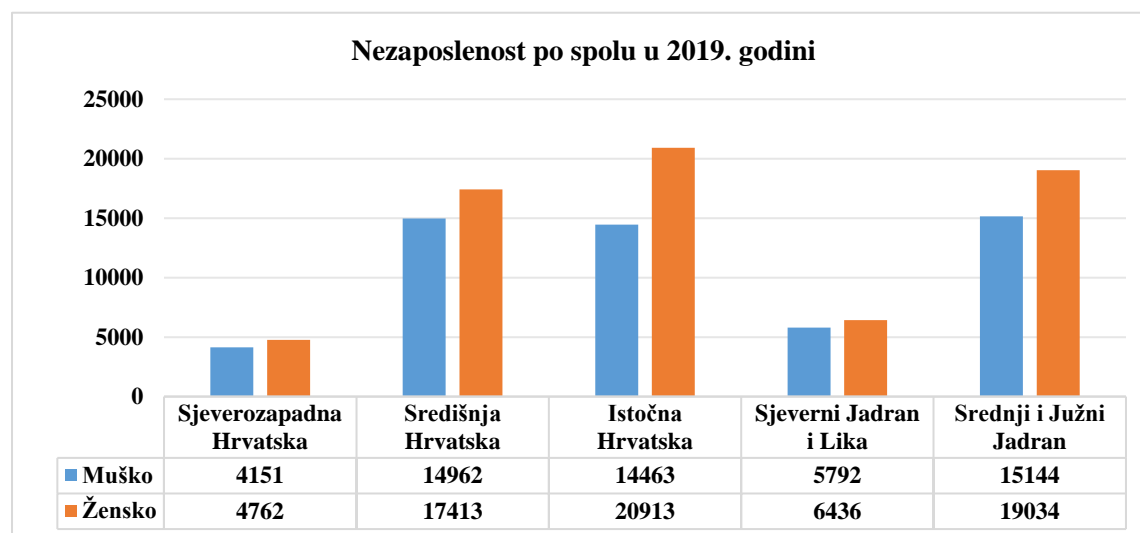
Tablica 12: Prikaz nezaposlenosti muške i ženske populacije kroz pet regija u 2019. godini

2019.godina	Muško	Žensko
Sjeverozapadna Hrvatska	4.151	4.762
Središnja Hrvatska	14.962	17.413
Istočna Hrvatska	14.463	20.913
Sjeverni Jadran i Lika	5.792	6.436
Srednji i Južni Jadran	15.144	19.034

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 22.lipnja 2024.godine)

Radi lakšeg viđenja razlike, na Grafikonima 6, 7, 8, 9 i 10 prikazano je kretanje nezaposlenih po spolu u 2019. godini kroz pet regija i Zagrebačku županiju posebno, odnosno za cijelu Republiku Hrvatsku.

Grafikon 6: Kretanje nezaposlenih po spolu u 2019. godini

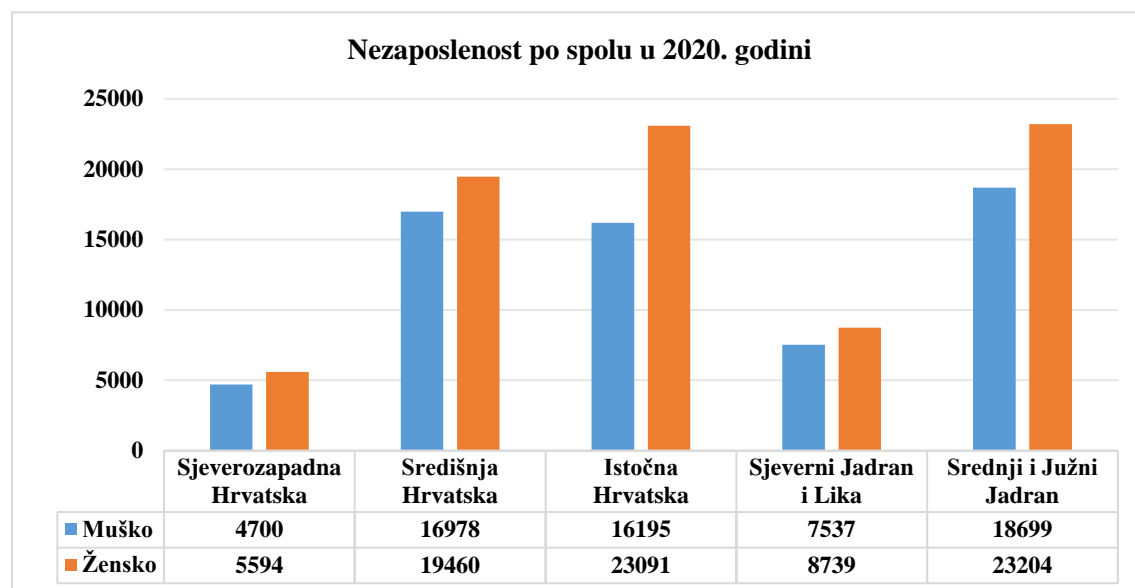
Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 22.lipnja 2024.godine)

Tablica 13: Prikaz nezaposlenosti muške i ženske populacije kroz pet regija u 2020. godini

2020.godina	Muško	Žensko
Sjeverozapadna Hrvatska	4.700	5.594
Središnja Hrvatska	16.978	19.460
Istočna Hrvatska	16.195	23.091
Sjeverni Jadran i Lika	7.573	8.739
Srednji i Južni Jadran	18.699	23.204

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 22.lipnja 2024.godine)

Grafikon 7: Kretanje nezaposlenih po spolu u 2020. godini

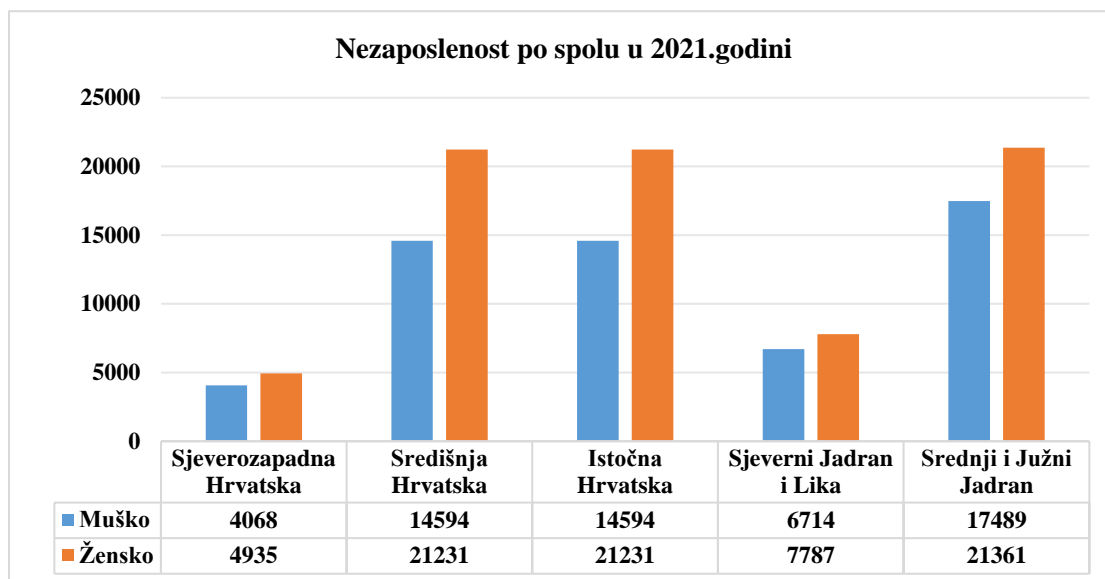
Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 22.lipnja 2024.godine)

Tablica 14: Prikaz nezaposlenosti muške i ženske populacije kroz pet regija u 2021. godini

2021.godina	Muško	Žensko
Sjeverozapadna Hrvatska	4.068	4.935
Središnja Hrvatska	14.594	21.231
Istočna Hrvatska	14.594	21.231
Sjeverni Jadran i Lika	6.714	7.787
Srednji i Južni Jadran	17.489	21.361

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 22.lipnja 2024.godine)

Grafikon 8: Kretanje nezaposlenih po spolu u 2021. godini

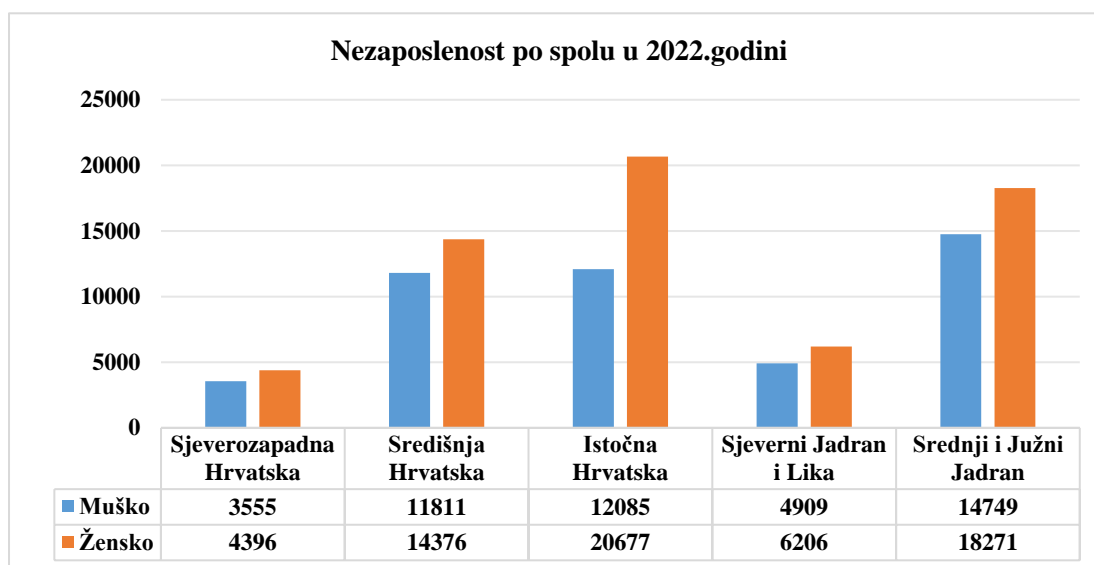
Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 22.lipnja 2024.godine)

Tablica 15: Prikaz nezaposlenosti muške i ženske populacije kroz pet regija u 2022. godini

2022.godina	Muško	Žensko
Sjeverozapadna Hrvatska	3.555	4.396
Središnja Hrvatska	11.811	14.376
Istočna Hrvatska	12.085	20.677
Sjeverni Jadran i Lika	4.909	6.206
Srednji i Južni Jadran	14.749	18.271

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 22.lipnja 2024.godine)

Grafikon 9: Kretanje nezaposlenih po spolu u 2022. godini

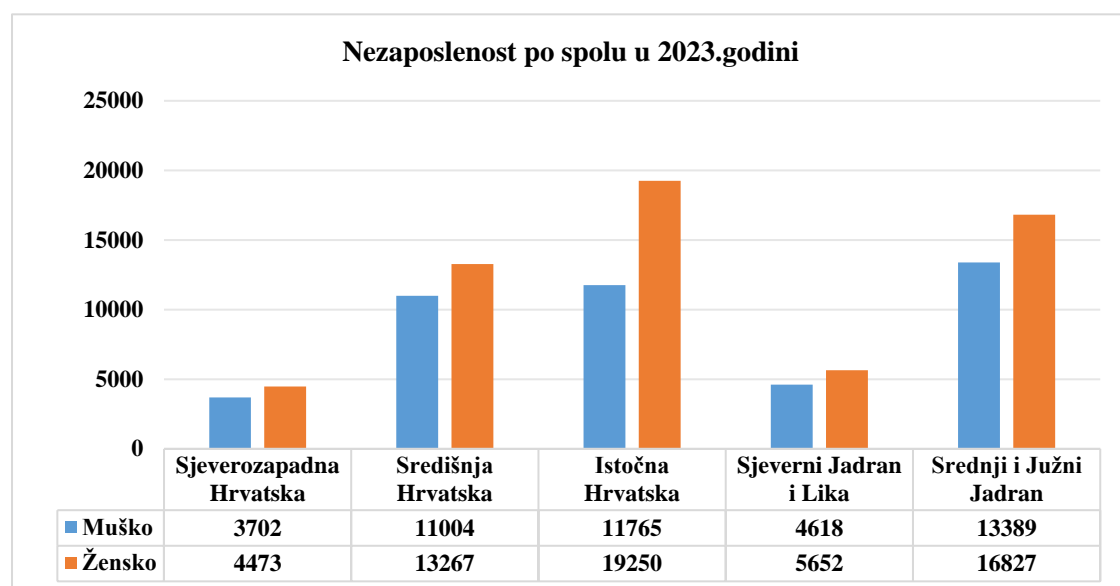
Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 22.lipnja 2024.godine)

Tablica 16: Prikaz nezaposlenosti muške i ženske populacije kroz pet regija u 2023. godini

2023.godina	Muško	Žensko
Sjeverozapadna Hrvatska	3.702	4.473
Središnja Hrvatska	11.004	13.267
Istočna Hrvatska	11.765	19.250
Sjeverni Jadran i Lika	4.618	5.652
Srednji i Južni Jadran	13.389	16.827

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 22.lipnja 2024.godine)

Grafikon 10: Kretanje nezaposlenih po spolu u 2023. godini

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 22.lipnja 2024.godine)

Uzimajući u obzir sve podatke, što se tiče nezaposlenosti po spolu, najniža nezaposlenost, generalno gledajući, bila je 2023. godine, no 2022. godine bilo je najmanje nezaposlene muške populacije u Koprivničko-križevačkoj županiji - 3.555 osoba, a isto tako i ženskoga dijela - 4.396 osoba.

Očekivano, drastičan porast dogodio se 2020. godine, kada je Hrvatska, kao i cijeli svijet, bila zahvaćena COVID-19 pandemijom, bez iznimke, u svim regijama.

Najveća nezaposlenost, pojedinačno gledano, bila je 2020. u Srednjem i Južnom Jadranu, što se tiče muškoga dijela stanovništva - 18.699 osoba, dok je ženske populacije u istoj regiji bilo 23.202 osobe.

Nakon 2020. godine uslijedilo je opadanje nezaposlenosti kod obje populacije, no 2023. u odnosu na 2022. godinu dogodio se porast u muškom i ženskom dijelu, i to u

Koprivničko-križevačkoj županiji - kod muškaraca to je bio porast od 147 osoba, a kod žena 77 osoba.

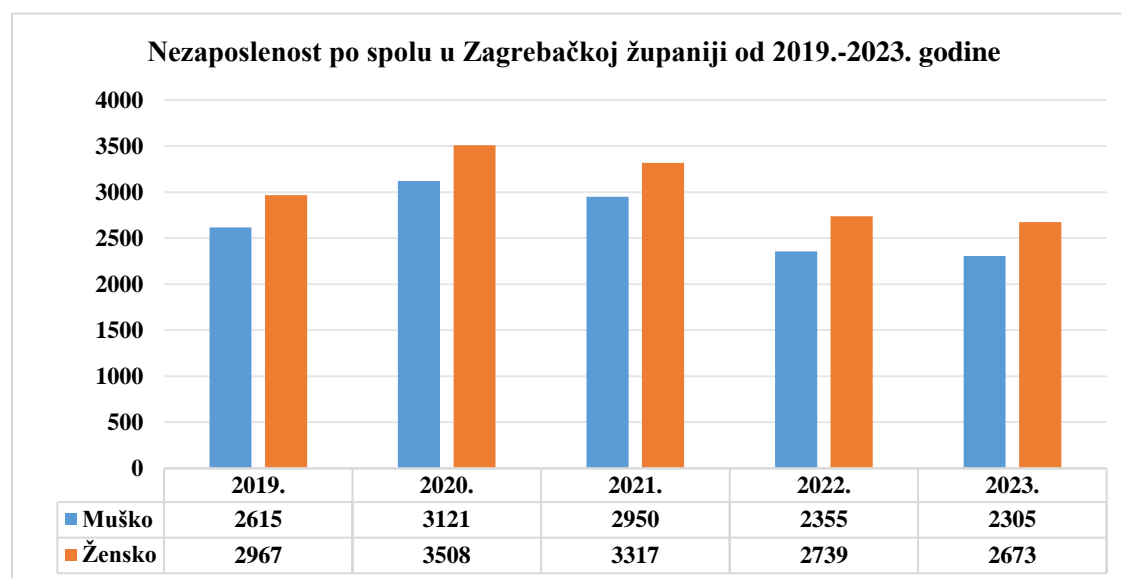
U Tablici broj 17, kao i nastavnim Grafikonom broj 11 su posebno izvučeni podaci Zagrebačke županije, u periodu od 2019.-2023. godine, što se tiče nezaposlenosti po spolnoj orijentaciji.

Tablica 17: Nezaposlenost po spolu u Zagrebačkoj županiji od 2019.-2023. godine

Zagrebačka županija 2019.-2023.	Muško	Žensko
2019.	2.615	2.967
2020.	3.121	3.508
2021.	2.950	3.317
2022.	2.355	2.739
2023.	2.305	2.673

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 22.lipnja 2024.godine)

Grafikon 11: Nezaposlenost po spolu u Zagrebačkoj županiji od 2019.-2023. godine

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 22.lipnja 2024.godine)

Kao i u prethodnim regijama, tako je i u Zagrebačkoj županiji, vidljiv porast nezaposlenosti u 2020. godini, muških osoba - 3.121, a ženskih - 3.508 osoba. Nakon

2020. slijedilo je smanjenje kod oba spola, dok su najnižu nezaposlenost bilježila oba spola u 2023. godini.

7.2. Usporedba nezaposlenosti po stupnju obrazovanja

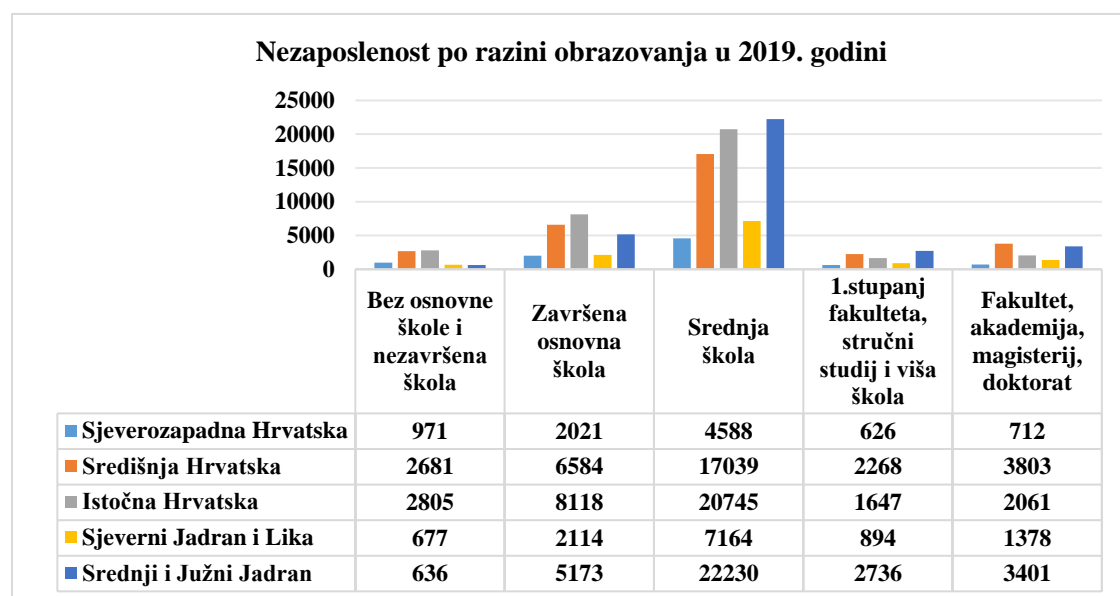
Sjeverozapadne Hrvatske naspram ostalih regija od 2019.-2023. godine

U ovom poglavlju uspoređena je nezaposlenost po razini obrazovanja, koja obuhvaća sljedeće segmente: bez osnovne škole i nezavršena osnovna škola; završena osnovna škola; srednja škola; 1.stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola; fakultet, akademija, magisterij, doktorat.

Također, usporedba je provedena tablično i grafički, kako bi se preglednije vidjeli podaci po regijama, radi lakšeg prikaza odstupanja, i zasebno, kroz Zagrebačku županiju u razdoblju od 2019.-2023. godine.

Narednim Grafikonima 11-16 je prikazana nezaposlenost po stupnju obrazovanja od 2019.-2023. godine za svih 5 regija i izdvojenom Zagrebačkom županijom.

Grafikon 12: Nezaposlenost po stupnju obrazovanja u 2019.godini za svih 5 regija

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 22.lipnja 2024.godine)

Grafikon 11: Nezaposlenost po stupnju obrazovanja u 2020. godini za svih 5 regija

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 22.lipnja 2024. godine)

Grafikon 13: Nezaposlenost po stupnju obrazovanja u 2021. godini za svih 5 regija

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 22.lipnja 2024. godine)

Grafikon 14: Nezaposlenost po stupnju obrazovanja u 2022. godini za svih 5 regija

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 22.lipnja 2024. godine)

Grafikon 15: Nezaposlenost po stupnju obrazovanja u 2023. godini za svih 5 regija

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 22.lipnja 2024. godine)

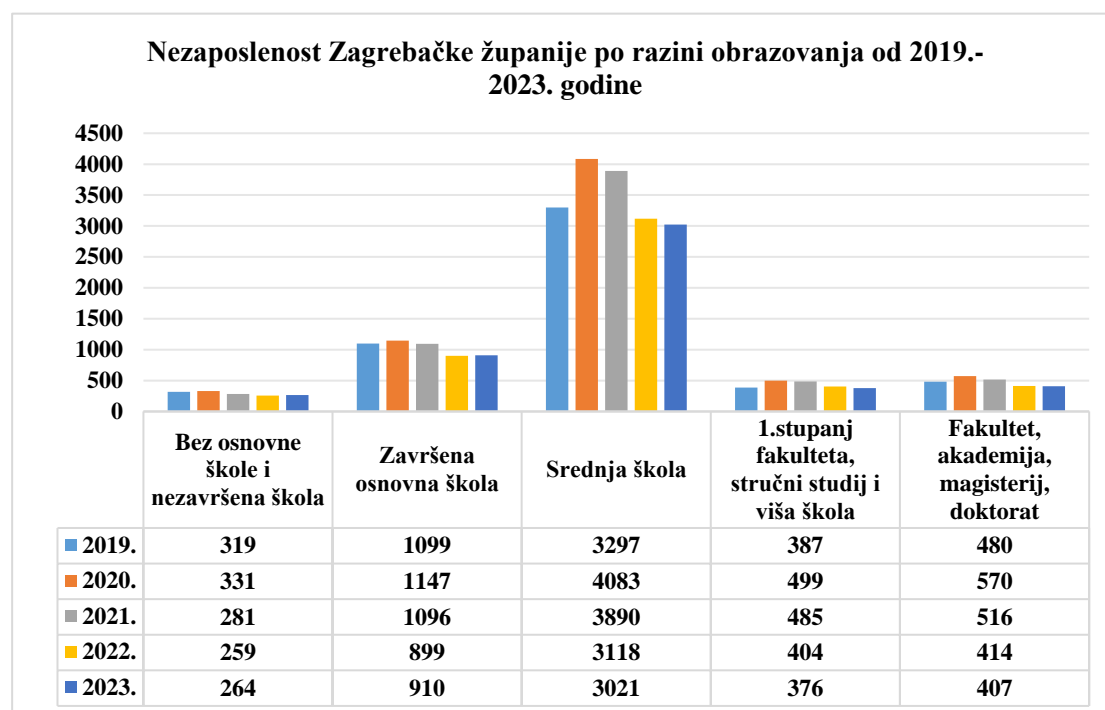
Kao i u prethodnim zaključivanjima, 2020. godine bila je najveća nezaposlenost što se tiče stupnja obrazovanja.

Tako je, u sjeverozapadnoj Hrvatskoj 2022. godine, s najnižom nezaposlenošću, bez osnovne škole i nezavršene škole bila 851 osoba; 2023. sa završenom osnovnom školom bilo je 1.664 osoba na Sjevernom Jadranu i Lici; 2022. sa završenom

srednjom školom 4.146 osoba u Sjeverozapadnoj Hrvatskoj; 1. stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola - 575 osoba također u SZ Hrvatskoj, a fakultet, akademija, magisterij, doktorat bile su 583 osobe u SZ Hrvatskoj.

Najveću nezaposlenost u 2020. broje: bez osnovne škole i nezavršene škole 2.831 osobe u Središnjoj Hrvatskoj; u 2022. sa završenom osnovnom školom 8.451 osoba u Istočnoj Hrvatskoj; sa završenom srednjom školom 27.589 osoba u Srednjem i Južnom Jadranu; 1. stupanj fakulteta, stručni studij i višu školu, što se tiče nezaposlenosti, preuzima također Srednji i Južni Jadran s 3.420 osoba; a fakultet, akademija, magisterij, doktorat bilježi 4309 osoba u Središnjoj Hrvatskoj.

Grafikon 16: Nezaposlenost po stupnju obrazovanja od 2019.-2023. godini za Zagrebačku županiju

Izvor: izrada autora prema HZZ-o - Statistika (preuzeto 22.lipnja 2024. godine)

U Zagrebačkoj županiji, najviša nezaposlenost za sve stupnjeve obrazovanja, bila je 2020. godine.

Što se tiče svakoga pojedinačno, najveća nezaposlenost bez osnovne škole i nezavršene škole bila je 2020. godine s 331 osobom; završena osnovna škola iste godine s 1.147 osoba; srednja škola s 4.083 osobe; 1. stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola broje 499 osoba; dok fakultet, akademija, magisterij i doktorat broje 570 osoba.

Najniža nezaposlenost osoba bez osnovne škole i nezavršenom školom, bila je 2022. godine s 259 osoba; završena osnovna škola 2022. s 899 osoba; srednja škola 2023. imala je 3.021 osobu; 1. stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola su 2023. imale 376 osoba; fakultet, akademija, magisterij, doktorat su imali 407 osoba 2023. osoba.

8.MJERE ZAPOŠLJAVANJA PROTIV NEZAPOSLENOSTI MLADIH U RH

U većini novih zemalja članica Europske Unije, a tako i u Republici Hrvatskoj, mjere aktivne politike zapošljavanja zaostaju za standardima starih članica EU. “Mjere aktivne politike zapošljavanja u 2015. godini provodile su se na temelju Smjernica za razvoj i provedbu aktivne politike zapošljavanja u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2015. – 2017., koje je u prosincu 2014. usvojila Vlada RH. Smjernice su bile temeljene na prioritetima i ciljevima aktivne politike zapošljavanja koje su definirane analizom stanja na tržištu rada te strateškim dokumentima RH i EU u području zapošljavanja”(Obadić, A., 2017).

“U 2015. godini mjere su tako usmjerene na sedam ciljnih skupina:

- mlade osobe do 29 godina,
- dugotrajno nezaposlene osobe,
- osobe starije od 50 godina,
- osobe s invaliditetom,
- posebne skupine nezaposlenih,
- pripadnici romske nacionalne manjine,
- poslodavci u teškoćama s ciljem očuvanja radnih mjesta”(Obadić, A., 2017).

Postoji opći konsenzus da, sve članice EU, trebaju biti složne oko ograničenog broja glavnih ciljeva za 2020. godinu.

Kao dio strategije Europa 2020, pokrenuta je inicijativa Mladi u pokretu (Youth on the Move) 2010. godine, s glavnim ciljem uspješne integracije mladih na tržište rada i povećanja mobilnosti. Ova inicijativa je usmjerena na obrazovanje i nastoji smanjiti rano napuštanje škole na 10 %, promovira cjeloživotno učenje, neformalno obrazovanje, strukovno obrazovanje te kvalitetna naukovanja.

Nakon što je 1. srpnja 2013. postala punopravna članica EU, Hrvatska je započela provedbu aktivnosti u sklopu Garancije za mlade (Youth Guarantee). Garancija za mlade ne jamči posao, već predstavlja strukturnu reformu koja omogućuje brzu aktivaciju mladih tražitelja posla u najkraćem mogućem roku. Za uspješan razvoj tog programa potrebna je snažna suradnja između javnih tijela, zavoda za zapošljavanje,

pružatelja usluga profesionalnog usmjeravanja, službi za potporu mladima, obrazovnih ustanova, poslodavaca, tvrtki i sindikata.

Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa je jedna od mjera za poticanje zapošljavanja. Iako je ova mjera u početku bila meta kritika, tijekom krize počela se gledati pozitivno, posebno među mladima koji su njezini glavni korisnici. Cilj mjere bio je omogućiti mladima stjecanje radnog staža u struci za koju su se školovali. "Mjeru mogu koristiti osobe prijavljene u evidenciju nezaposlenih najmanje 30 dana, koje nemaju više od 12 mjeseci radnog staža u svojoj struci, a može trajati do 36 mjeseci. Od 2013. godine, kada je mjera uvedena, novčana naknada iznosila je 1.600,00 kuna. Početkom 2015. godine, Odlukom Vlade Republike Hrvatske, naknada je povećana na 2.400,00 kuna. Uz to, može se sufinancirati trošak prijevoza u iznosu stvarnih troškova javnog prijevoza, do maksimalno 1.000,00 kn"(Obadić, A., 2017).

Mladi su sve svjesniji da se nalaze u „začaranom krugu“, gdje bez radnog iskustva ne mogu dobiti posao, a bez posla ne mogu steći radno iskustvo. Zbog toga sve više podržavaju ovu mjeru kao pozitivan korak prema rješavanju problema nezaposlenosti.

9.ZAKLJUČAK

Provedena analiza pokazuje da je prijelaz iz sustava obrazovanja na tržište rada vrlo složen proces, koji se značajno razlikuje među zemljama članicama EU.

U Hrvatskoj veliki broj mladih istovremeno sudjeluje u obrazovnom sustavu te i na tržištu rada, što često dovodi do nedostatka kompetencija u traženju posla. Ova situacija posebno se odnosi na srednjoškolska i visokoobrazovana zanimanja. Poslodavci često naglašavaju kako je jedan od najvećih problema nestjecanje praktičnog iskustva stečenog tijekom obrazovanja.

U nekim zapadnoeuropskim zemljama, kao što su Austrija, Njemačka, Švicarska, srednjoškolci uglavnom pohađaju strukovna obrazovanja, koja uključuju značajan udio praktičnog rada u odgovarajućim poduzećima. Ova praksa omogućuje učenicima stjecanje potrebnih vještina i iskustava koja će im kasnije biti korisna na tržištu rada, a poslodavci mogu osposobiti buduće zaposlenike prema svojim specifičnim potrebama. Nasuprot tome, u Hrvatskoj postoji značajna neusklađenost između potreba tržišta rada i obrazovnih programa. Većina poduzeća nije zainteresirana za organiziranje praktične nastave, što dodatno otežava mladima stjecanje potrebnih vještina i iskustava. Ova neusklađenost rezultira time da mladi često izlaze iz obrazovnog sustava nepripremljeni za zahtjeve tržišta rada, što otežava njihovu zapošljivost.

COVID-19 pandemija imala je ogroman ekonomski utjecaj, koji je uključivao recesiju i pad BDP-a, poremećaje u lancima opskrbe, došlo je do smanjenja potrošnje i ulaganja u investicije, vlade i centralne banke diljem svijeta, pa tako i kod nas, morale su uvesti fiskalne i monetarne stimulanse, kao što su razni paketi pomoći, smanjenje kamatnih stopa, kako bi se ublažile ekonomske posljedice. Što se tiče tržišta rada, došlo je do povećanja nezaposlenosti u granama poput ugostiteljstva, turizma, maloprodaje, preferirao se rad na daljinu i morala je uslijediti cjelokupna prilagodba. Pandemija je ostavila razne dugoročne posljedice poput digitalizacije i automatizacije, ekonomske nejednakosti, dugoročnih fiskalnih opterećenja.

NEET skupina predstavlja ozbiljan društveni i ekonomski problem. Suočeni su s višestrukim izazovima, koji uključuju visoku nezaposlenost, isključenost iz tržišta rada i manjkom vještina potrebnih za zapošljavanje. Ono što može pomoći u smanjenju stope NEET skupine je ulaganje u obrazovne programe, obuku i inicijative za zapošljavanje.

Vađenjem statističkih podataka, kako bi se analizirala nezaposlenost Sjeverozapadne Hrvatske, te ostale četiri regije: Središnje i Istočne Hrvatske, Sjevernog Jadrana i Like, Srednjeg i Južnog Jadrana te zasebno Zagrebačke županije, može se zaključiti da je najveća nezaposlenost bila za vrijeme pandemije COVID-19, no da se već 2021. godine ta nezaposlenost počela postupno smanjivati. Kao što se može primijetiti, 2023. godine počinje ponovni blagi rast nezaposlenosti.

Usporedbom regija, a i na temelju općeg znanja i nekih vanjskih podataka, Sjeverozapadna Hrvatska sa županijama Koprivničko - križevačkom, Krapinsko - zagorskom, Varaždinskom te Međimurskom, spada pod gospodarski najrazvijenije županije, stoga ni ne čudi činjenica kako ima relativno nizak rast nezaposlenosti u odnosu na preostale regije.

Sveučilište Sjever

SVEUČILIŠTE
SJEVER

IZJAVA O AUTORSTVU

Završni/diplomski/specijalistički rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, HRANJKA GOSTOVIĆ (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog/specijalističkog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom KLONIRANJE ČLOVEKA U REPUBLICI HRVATSKOJ (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Gostović
(vlastoručni potpis)

Sukladno članku 58., 59. i 61. Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti završne/diplomske/specijalističke radove sveučilišta su dužna objaviti u roku od 30 dana od dana obrane na nacionalnom repozitoriju odnosno repozitoriju visokog učilišta.

Sukladno članku 111. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima student se ne može protiviti da se njegov završni rad stvoren na bilo kojem studiju na visokom učilištu učini dostupnim javnosti na odgovarajućoj javnoj mrežnoj bazi sveučilišne knjižnice, knjižnice sastavnice sveučilišta, knjižnice veleučilišta ili visoke škole i/ili na javnoj mrežnoj bazi završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice, sukladno zakonu kojim se uređuje umjetnička djelatnost i visoko obrazovanje.

LITERATURA

1. Bejaković P., 2003.: Financijska teorija i praksa: Nezaposlenost, str.659-661
URL: <https://hrcak.srce.hr/file/8931>
2. Bedeniković, I., 2017.: (Ne)zaposlenost mladih i NEET populacija u Hrvatskoj. Mali Levijatan, 4(1), 75-90.
URL: <https://repozitorij.pravo.unizg.hr/islandora/object/pravo%3A4656/datastream/PDF/view>
3. Bilić, N., Jukić, M., 2014.: Pravni vjesnik: časopis za pravne i društvene znanosti Pravnog fakulteta Sveučilišta J.J.Strossmayera u Osijeku
URL: <https://hrcak.srce.hr/file/195539>
4. Birsa, J. (2002): Definicije i mjerenje nezaposlenosti u Psihološki aspekti nezaposlenosti: Zbornik radova XII. psihologijske ljetne škole, Silba
5. Obadić, A., Sudić, Š., 2007.: Analiza radnog kontingenta i ekonomska aktivnost stanovništva Hrvatske
URL: <https://hrcak.srce.hr/137185>
6. Obadić, A., 2017.: Nezaposlenost mladih i usklađenost obrazovnog sustava s potrebama tržišta rada. Ekonomska misao i praksa. 1, str. 129-150.
URL: <https://repozitorij.efos.hr/islandora/object/efos%3A4824/datastream/PDF/view>
7. Starčević, M., 2014: Prekarni rad i nemogućnost prekarne klase, Diskrepancija 19, Zagreb
URL: <https://hrcak.srce.hr/129223>
8. Majić, T., Tušek T.: Kretanja na tržištu rada Republike Hrvatske kao posljedica pandemije COVID-19, 2023., stručni rad
URL: <https://hrcak.srce.hr/file/451846>

INTERNET STRANICE

1. Mreža mladih Hrvatske, 2018.: Deseti kvartalni izvještaj o položaju mladih na tržištu rada

URL:[https://www.mmh.hr/uploads/publication/pdf/47/2018 -
_Deseti_kvartalni_izvje%C5%A1taj_o_polo%C5%BEaju_mladih_na_tr%C5%BEi%
C5%A1tu_rada_Prekarni_rad.pdf](https://www.mmh.hr/uploads/publication/pdf/47/2018_-_Deseti_kvartalni_izvje%C5%A1taj_o_polo%C5%BEaju_mladih_na_tr%C5%BEi%C5%A1tu_rada_Prekarni_rad.pdf) (preuzeto 15. ožujka 2024.)

2. NEET populacija u Hrvatskoj

URL:<https://zaposljavanje.mimladi.hr/2021/09/23/neet-populacija-u-hrvatskoj/>
(preuzeto 15. ožujka 2023.)

3. Zašto je “NEET” status važan...

URL:<https://gzm.hr/2022/04/11/zasto-je-neet-status-vazan/> (preuzeto 15. ožujka
2024.)

4. Tržište rada, 2023.: Aktivne vs. pasivne politike na tržištu rada

URL:[https://ekonomskabaza.hr/makro/trziste-rada/aktivne-vs-pasivne-politike-na-
trzistu-rada/](https://ekonomskabaza.hr/makro/trziste-rada/aktivne-vs-pasivne-politike-na-trzistu-rada/) (preuzeto 23. ožujka 2023.)

5. Podjela NEET skupine

URL: <https://www.eurofound.europa.eu/hr/topic/neets> (preuzeto 15. ožujka 2024.)

6. URL:<https://statistika.hzz.hr/Statistika.aspx?tipIzvjestaja=1> (preuzeto 21. lipnja
2024.)

7. Prvi slučaj COVID-19 pandemije

URL:<https://www.hzjz.hr/priopcenja-mediji/covid-19-priopcenje-prvog-slucaja/>
(preuzeto 21. lipnja 2024.)

8. Kraj pandemije

URL: [https://medjimurska-zupanija.hr/2023/05/12/proglasen-kraj-epidemije-covid-a-
u-hrvatskoj/](https://medjimurska-zupanija.hr/2023/05/12/proglasen-kraj-epidemije-covid-a-u-hrvatskoj/) (preuzeto 21. lipnja 2024.)

POPIS SLIKA

Slika 1: Podjela NEET skupine

URL: (<https://www.eurofound.europa.eu/hr/topic/neets>) (preuzeto 15. ožujka 2024.)

POPIS TABLICA

Tablica 1: Kretanje aktivnog stanovništva u RH, 2019.-2020.;

URL: <https://hrcak.srce.hr/file/451846> (preuzeto 15. ožujka 2024.)

Tablica 2: Kretanje broja zaposlenih u pravnim osobama prema NKD-u u prosincu 2020.;

URL: <https://hrcak.srce.hr/file/451846>

Tablica 3: Kretanje nezaposlenosti za vrijeme COVID-19 pandemije

Tablica 4: Nezaposlenost “NEET-ovaca” u 2019. godini

Tablica 5: Nezaposlenost “NEET-ovaca” u 2020. godini

Tablica 6: Nezaposlenost “NEET-ovaca” u 2021. godini

Tablica 7: Nezaposlenost “NEET-ovaca” u 2022. godini

Tablica 8: Nezaposlenost “NEET-ovaca” u 2023. godini

Tablica 9: Nezaposlenost “NEET-ovaca” u periodu od 2019.-2023. godini

Tablica 10: Kretanje nezaposlenosti NEET-skupine po regijama od 2019. - 2023.

Tablica 11: Nezaposlenost po spolu u Sjeverozapadnoj Hrvatskoj od 2019.-2023.godine

Tablica 12: Prikaz nezaposlenosti muške i ženske populacije kroz pet regija u 2019. godini

Tablica 13: Prikaz nezaposlenosti muške i ženske populacije kroz pet regija u 2020. godini

Tablica 14: Prikaz nezaposlenosti muške i ženske populacije kroz pet regija u 2021. godini

Tablica 15: Prikaz nezaposlenosti muške i ženske populacije kroz pet regija u 2022. godini

Tablica 16: Prikaz nezaposlenosti muške i ženske populacije kroz pet regija u 2023. godini

Tablica 17: Nezaposlenost po spolu u Zagrebačkoj županiji od 2019.-2023.godine

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1: Top pet županije koje su najviše koristile sredstva za “Potpore za samozapošljavanje” od 2016.-2021. godine

URL:<https://ekonomskabaza.hr/makro/trziste-rada/aktivne-vs-pasivne-politike-na-trzistu-rada/> (preuzeto 23. ožujka 2024.)

Grafikon 2: Top pet županija koje su najviše koristile sredstva za “Javni rad”

URL: <https://ekonomskabaza.hr/makro/trziste-rada/aktivne-vs-pasivne-politike-na-trzistu-rada/> (preuzeto 23. ožujka 2024.)

Grafikon 3: Kretanje nezaposlenosti za vrijeme COVID-19 pandemije

Grafikon 4: Kretanje nezaposlenosti NEET-skupine po regijama od 2019. - 2023.

Grafikon 5: Kretanje nezaposlenosti NEET-skupine po regijama od 2019. - 2023

Grafikon 6: Kretanje nezaposlenih po spolu u 2019.godini

Grafikon 7: Kretanje nezaposlenih po spolu u 2020.godini

Grafikon 8: Kretanje nezaposlenih po spolu u 2021.godini

Grafikon 9: Kretanje nezaposlenih po spolu u 2022.godini

Grafikon 10: Kretanje nezaposlenih po spolu u 2023.godini

Grafikon 11: Nezaposlenost po spolu u Zagrebačkoj županiji od 2019.-2023. godine

Grafikon 12: Nezaposlenost po stupnju obrazovanja u 2019.godini za svih 5 regija

Grafikon 13: Nezaposlenost po stupnju obrazovanja u 2021.godini za svih 5 regija

Grafikon 14: Nezaposlenost po stupnju obrazovanja u 2022.godini za svih 5 regija

Grafikon 15: Nezaposlenost po stupnju obrazovanja u 2023.godini za svih 5 regija

Grafikon 16: Nezaposlenost po stupnju obrazovanja od 2019.-2023.godini za Zagrebačku županiju